

PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „PAGĖGIŲ KOMUNALINIS ŪKIS“ 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS

2022 m. gegužės 26 d. Nr. T-76

Pagėgiai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 19 punktu, Pagėgių savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto Pagėgių savivaldybės tarybos 2017 m. spalio 2 d. sprendimu Nr. T-144 „Dėl Pagėgių savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“, 79.17 papunkčiu, Pagėgių savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

1. Pritarti uždarnosios akcinės bendrovės „Pagėgių komunalinis ūkis“ 2021 metų veiklos ataskaitai (pridedama).

2. Sprendimą paskelbti Teisės aktų registre ir Pagėgių savivaldybės interneto svetainėje www.pagegiai.lt.

Savivaldybės meras

Vaidas Bendaravičius

PRITARTA
Pagėgių savivaldybės tarybos
2022 m. gegužės 26 d.
sprendimu Nr. T-76

UAB „PAGĖGIŲ KOMUNALINIS ŪKIS“
2021 METŲ VADOVO VEIKLOS ATASKAITA

TURINYS

1. BENDRA INFORMACIJA.....	3
2. BENDROVĖS VEIKLA.....	5
2.1. Vandens gavyba, gerinimas, tiekimas.....	5
2.2. Nuotekų surinkimas, valymas.....	6
2.3. Centralizuotas šilumos tiekimas.....	7
3. BENDROVĖS KLIENTAI.....	8
4. FINANSINĖS VEIKLOS ANALIZĖ.....	8
4.1. Pajamos.....	8
4.2. Pardavimo pajamos ir pardavimo savikaina.....	9
4.3. Pardavimo sąnaudos, bendrosios ir administracinės sąnaudos.....	9
4.4. Kitos veiklos rezultatai.....	10
4.5. Kitos palūkanų ir panašios pajamos, palūkanų ir kitos panašios sąnaudos.....	11
4.6. Nuosavas kapitalas.....	11
4.7. Pelno (nuostolių) paskirstymas (projektas).....	12
4.8. Paskolos ir kiti finansiniai įsipareigojimai.....	13
4.9. Pirkėjų įsiskolinimas.....	13
4.10. Sąnaudos.....	14
5. VEIKLOS PLANAI IR PROGNOZĖS.....	14

1. BENDRA INFORMACIJA

Uždaroji akcinė bendrovė „Pagėgių komunalinis ūkis“ (toliau - Bendrovė), įmonės kodas 177390158, ribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre įregistruota 1999 m. lapkričio 15 d., registravimo pažymėjimo Nr. 035109, išduotas 2004 m. gruodžio 6 d., registro tvarkytojas – valstybės įmonė Registrų centras. Bendrovės buveinės adresas yra Vilniaus g. 12, LT-99292, Pagėgiai.

Pagrindinė UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ veikla – vandens gavyba ir tiekimas bei nuotekų šalinimas ir valymas, centralizuotas šilumos tiekimas vartotojams. Bendrovės veikla vykdoma Pagėgių savivaldybės teritorijoje.

UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ vykdo veiklą pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2015 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. O3-563 išduotą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos licenciją Nr. L7-GVTNT-67.

Bendrovė įgyja civilines teises, prisiima civilines pareigas ir jas įgyvendina per savo organus. Bendrovės organai yra šie: visuotinis akcininkų susirinkimas ir Bendrovės vadovas - direktorius.

UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ finansiniai metai trunka 12 mėnesių. Finansiniai metai prasideda sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d.

Bendrovės įstatinis kapitalas 2021 m. gruodžio 31 d. sudarė 603 700 Eur. Jis yra padalintas į 24 148 paprastasias vardines akcijas, vienos akcijos nominali vertė 25 Eur. Pagėgių savivaldybės taryba turi 100 proc. bendrovės akcijų.

Ilgalaikio turto pokytis 2019-2021 metais pateiktas 1 lentelėje.

1 lentelė. Ilgalaikio turto pokytis 2019 – 2021 m.

Turto grupė	Balansinė (likutinė vertė), Eur		
	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Ilgalaikis turtas	6313338	5809942	5413434
Materialusis turtas	6312353	5808957	5412449
Pastatai ir statiniai	6228651	5749995	5343374
Mašinos ir įranga	17839	15010	24267
Transporto priemonės	59004	40076	27867
Kiti įrenginiai, prietaisai ir įrankiai	6859	3876	2008
Sumokėti avansai ir vykdomi materialaus turto darbai	0	0	14933
Finansinis turtas	985	985	985

2021 metais įsigytas ilgalaikis turtas:

- Pakeisti seni eksploatuoti netinkami ir remontuoti ne ekonomiškai lengvieji automobiliai (4 vnt.)- 7780,19 Eur;
- Pakeisti seni eksploatuoti netinkami ir remontuoti ne ekonomiškai siurbliai nuotekų siurblinėse (3 vnt.), kurie užtikrina saugų nuotekų perpumpavimą į nuotekų valyklas - 4432,04 Eur;

- Dažnio keitiklis, reikalingas pagrindinio siurblio valdymui ir reguliuoja siurblio našumą, kad užtikrinti reikiamą vandens tiekimo slėgį Pagėgių mieste - 2200,00 Eur;
- Pakeista sugedusi nuotekų valyklos dumblo tankinimo preso dalis - membrana, kuri spaudžia susidariusį dumblą - 840,00 Eur;
- Deguonies daviklis, tikrinantis deguonies kiekį nuotekų valyklose, kad būtų užtikrintas kokybiškas nuotekų išvalymas - 659,00 Eur;
- Pakeistas sugedęs pagrindinis gręžinio siurblys, užtikrinantis vandens tiekimą Pagėgių miesto geriamojo vandens vartotojams - 1592,00 Eur;
- Kieto kuro katilas administracijos pastate, kuris leis sutaupyti šildymo sąnaudas, patiriamas per šildymo sezoną - 2915,70 Eur;
- Trimeris, reikalingas aplinkos tvarkymui šiltuoju metų sezonu aplink vandenvietes bei nuotekų valyklas - 412,40 Eur;
- Motorinis pjūklas, reikalingas vykdyti šildymo veiklą 572,83 Eur;
- Panemunės m. vandentiekio tinklų (0,82 km) rekonstrukcija (1849,00 Eur), kurios metu seni ketaus vamzdžiai pakeisti naujais polietileniniais ir vandens gerinimo įrenginių atnaujinimas (2790,90 Eur), dėl kurių Panemunės mieste tiekiamas geriamasis vanduo atitiks Lietuvos Higienos normos HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ kokybiniams parametrams - 4639,90 Eur.

Ataskaitinių metų pabaigoje Bendrovėje dirbo 29 darbuotojai. Iš jų geriamojo vandens tiekimo veikloje - 9 darbuotojai, nuotekų valymo ir surinkimo veikloje - 5 darbuotojai, pardavimų veikloje - 4 darbuotojai, šildymo veikloje - 4 darbuotojai (sezoniniai kūrikai) ir administracijoje - 7 darbuotojai. 26 darbuotojai dirba pilnu etatu, 3 darbuotojai ne visą darbo dieną arba savaitę. Per ataskaitinį laikotarpį buvo priimta 10 darbuotojų, 12 - atleista. Vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius per 2021 metus - 26 darbuotojai. 2021 m. gruodžio mėnesio vidutinis visų darbuotojų bruto darbo užmokestis buvo 905,29 Eur, vidutinis visą darbo laiką dirbančių darbuotojų bruto darbo užmokestis - 987,42 Eur.

Bendrovė, vykdydama pagrindinę veiklą, teikia ir kitas, su pagrindine veikla susijusias paslaugas, dėl kurių juridiniai ir fiziniai asmenys kreipiasi pagal individualius prašymus, kurių 2021 metais užregistruota 70. Už atliktą darbą užsakovas sumoka Bendrovei direktoriaus patvirtintomis kainomis.

2. BENDROVĖS VEIKLA

UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ pagrindinė vykdoma veikla:

- Geriamojo vandens tiekimas – gavyba, ruošimas ir tiekimas.
- Nuotekų tvarkymas – surinkimas ir valymas.
- Centralizuotas šilumos tiekimas.

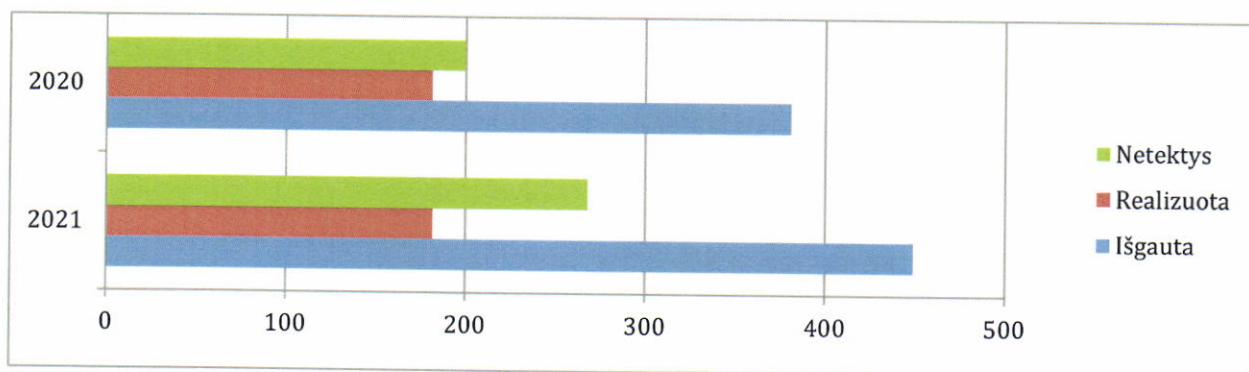
Bendrovėje išgaunamas ir vartotojams patiekiamas požeminis vanduo iš giluminių gręžinių, kurių gylis 150 m.

2021 m. Bendrovė eksploatavo:

- 143,47 km vandentiekio tinklų ir 46,51 km nuotekų tinklų;
- 23 vandenvietes;
- 7 vandens gerinimo įrenginius;
- 23 nuotekų siurbles;
- 6 nuotekų valyklos.

2.1. Vandens gavyba, gerinimas, tiekimas

2021 m. iš vandenviečių gręžinių išgauta – 449,143 tūkst. m³ (2020 m. išgauta - 380,845 tūkst. m³), 2021 m. viso realizuota 181,3 tūkst. m³ geriamojo vandens (2020 m. viso realizuota - 181 tūkst. m³). 2021 m. Bendrovės vandens netektys sudarė 59,6% (2020 m. - 53%). Pagrindinės padidėjusių vandens netekčių priežastys – bloga vandentiekio tinklų techninė būklė, didėjantys vandens nuostoliai iki vandentiekio įvadų ir vartotojų ne laiku deklaruojamas vandens suvartojimas.

1 pav. UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ 2020-2021 m. vandens gavyba, realizacija, netektys, tūkst.m³

Siekiant mažinti nuostolius nuolat tikriname galimai neteisėtai arba nesąžiningai prisijungusius vartotojus. Surašomi tarnybiniai pranešimai, pagal kuriuos, naudojant skaičiavimo metodikas, paskaičiuojamos baudos. 2021 m. yra nustatyti 5 pažeidėjai, kuriems priskaičiuota sumokėti 773 Eur. Siekiant mažinti vandens nuostolius 2022 m. planuojama didesnė vartotojų kontrolė.

Per 2021 metus likviduotos 96 avarijos vandentiekio tinkluose. Bendrovės aptarnaujamoje teritorijoje didžioji dalis geriamojo vandens tiekimo vamzdynų yra sumontuoti seniai, nemaža dalis yra špyžiniai ar metaliniai, vien Pagėgių mieste špyžinių, metalinių geriamojo vandens tiekimo vamzdynų dar yra apie 35%. Šie veiksniai neigiamai įtakoja vandens kokybę – mėginiuose nustatomi neatitinkantys reglamentuojamų Higienos Normose (HN24:2017) „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintos LR SAM 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-455) kontroliuojamų parametrų, - tai geležies junginiai, amonis, skonis, kvapas, spalva, nustatyta ir mangano.

Geriant geležingą vandenį apsinuodyti neįmanoma, nes geležies koncentracija vandenyje tiesiog per maža. Bet estetiškas vaizdas atgraso – drumsta spalva, neįprastas skonis, kinta ir maisto, gaminto naudojantis tokiu vandeniu, skoninės savybės. Esant padidėjusiam geležies junginių kiekiui vandenyje kaupiasi rudos nuosėdos ant paviršių, gali skleistis metalą, geležį primenantį kvapą, vanduo nėra skaidrus, neįprastas skonis. Geležingas vanduo yra terpė veistis geležies bakterijoms (atpažįstamos – susidaro gličios rudos nuosėdos).

Todėl vamzdynų renovacija yra ir lieka prioritetas klausimas. Bendrovė neturi finansinių galimybių vykdyti kapitalinio vandentiekio tinklų atstatymo, tačiau yra atliekami ne tik būtinausi gedimų, avarijų šalinimo darbai, bet dalis lėšų yra skiriama atlikti dalinei vamzdynų renovacijai. 2021 metais renovuota 1620 metrų vandentiekio tinklų, renovuoti vandentiekio skirstymo kolektoriai – 5 vnt.

Kitas tiekiamo vandens kokybės problemų sprendimo būdas – tai vandens nugeležinimo (oksidacinių) filtrų įrengimas. Geležis, esanti vandenyje, oksiduojama, iškrenta jos nuosėdos, kurios sulaikomos filtruose. Oksidacijos principu sprendžiama ir daugiau vandens kokybės problemų – filtruose sulaikomos ir oksiduotos mangano nuosėdos, filtrai puikiai sprendžia ir nemalonių kvapų problemas.

Per 2021 metus geriamojo vandens tyrimų atlikome už 15272 Eur.

2.2. Nuotekų surinkimas, valymas

Bendrovės nuotekų valyklų pajėgumai leidžia išvalyti 7,7 tūkst. m³ nuotekų per parą; per metus – 2810,5 tūkst.m³. Beveik visos surenkamos nuotekų tinklais nuotekos yra biologiškai išvalomos 6 valyklose. Šiai dienai Lumpėnų kaime surenkamų nuotekų dalinis išvalymas yra atliekamas mechaninių kaskado tipo nusodintuvais. Surenkamos nuotekos nėra kokybiškai išvalomos.

2021 metais surinkta ir išvalyta 276,752 tūkst. m³ nuotekų (2020 m. – 265,853 tūkst. m³).

2021 m. kaip ir kasmet atlikome tik dalį privalomų atlikti nuotekų tyrimų, kurių kiekis ir periodiškumas nurodytas TIPK ir Taršos leidimuose. Šiai dienai galiojančiais tyrimų įkainiais visi

privalomi metų tyrimai 6-iems įmonės eksploatuojamiems nuotekų valymo įrenginiams ir Lumpėnų išleistuvui kainuoja 5455 Eur. Per 2021 metus privalomų nuotekų tyrimų atlikome už 3400 Eur, (2020 m - už 1820 Eur).

Valstybei kasmet privaloma sumokėti taršos iš stacionarių taršos šaltinių mokesčius. Į šiuos mokesčius įeina tarša – katilinės katilų emisijos (pagal sudeginto kuro kiekį), NVĮ tarša paskaičiuojama remiantis nuotekų tyrimų rezultatais, - taigi šis mokestis tiesiogiai priklauso nuo valymo įrenginių darbo,- nuo nuotekų išvalymo efektyvumo, nuotekų kiekio.

Už 2021 metus sumokėjome 7994 Eur mokestį už taršą iš stacionarių taršos šaltinių (už 2020 metus - 4390 Eur). Kaip matome, mokestinės prievolės suma padidėjo beveik dvigubai. To priežastis – nuo 2021 metų beveik dvigubai padidinti išmetamų kontroliuojamų teršalų įkainiai. Vien Lumpėnų kaime išleidžiamų nuotekų užterštumas kainavo 2764 Eur. Valyklų darbą dažniausiai išbalansuojantys faktoriai – krituliai, infiltracija, techniniai gedimai, elektros energijos tiekimo sutrikimai.

Bendrovės aptarnaujamoje teritorijoje didžioji dalis nuotekų vamzdynų yra seni, nusidėvėję, todėl nesandarūs, yra pralaidūs dėl korozijos pažeidimų, įtrūkimų ir pan. Dėl vamzdžių nusidėvėjimo - įtrūkimų, korozijos, nekokybiškų sujungimų, patenka gruntas, vamzdžiai užsikemša, į tinklus patenka gruntinis vanduo.

2.3. Centralizuotas šilumos tiekimas

Bendrovė vienintelė centralizuotai gamina ir parduoda vartotojams šilumos energiją Pagėgių mieste. Licencijuojamą veiklą vykdo pagal Pagėgių savivaldybės administracijos 2010 metų lapkričio 15 d. išduotą šilumos tiekimo licenciją Nr. 01.

Pagėgių savivaldybės taryba 2021 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. T-219 „Dėl UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ šilumos bazinės kainos dedamųjų nustatymo“ nustatė Bendrovės centralizuotai tiekiamos šilumos bazinę kainą (kainų dedamąsias), kurios galioja iki 2025 m. sausio 1 d. Apie nustatytas šilumos kainų dedamąsias Bendrovė viešai paskelbė interneto svetainėje, siuntė papildomą informaciją šilumos vartotojams kartu su mokėjimo pranešimais.

Bendrovė turi tris katilines Pagėgių mieste: Vilniaus g. 27A, Birutės g. 7 ir Žemaičių g. 1A. Prie šilumos perdavimo tinklų, kurių ilgis sudaro 1,076 km^s, prijungti 9 daugiabučiai namai ir 4 įmonės. Bendras šildomas plotas - 9116,58 m² (daugiabučių namams - šildomas plotas sudaro 4348,51 m², lyginant su 2020 m. plotas padidėjo 45,79 m² prisijungus naujam vartotojui, o įmonėms 2021 m. šildomas plotas nesikeitė ir sudaro – 4768,07 m²).

Iš viso per 2021 m. Bendrovė pagamino 1397,83 tūkst. MWh, pardavė - 1263,19 tūkst. MWh, technologiniai šilumos perdavimo nuostoliai sudaro – 134,64 tūkst. MWh.

2021 metais UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ įsigijo biokuro – 1206,33 m³ ir granulių – 13,305 t.

2021 metais, kaip ir 2020 m., Bendrovė teikė Pagėgių savivaldybės administracijos objektuose šilumos ūkio priežiūros paslaugas. Paskirtas kvalifikuotas ir atestuotas darbuotojas atsakingas už administracinių patalpų Šilumos ūkio (katilinių) priežiūrą.

3. BENDROVĖS KLIENTAI

2021 metais UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ geriamojo vandens tiekimo paslaugomis naudojos 2742 vartotojai ir 92 abonentai (įmonės, įstaigos bei organizacijos). Ataskaitiniu laikotarpiu prisijungusių prie vandentiekio tinklų vartotojų ir abonentų skaičius lyginant su 2020 m. padidėjo (žr. 2 lentelėje). 2021 m. sudarytos 5 naujos sutartys (su vartotojais–3 ir su abonentais–2).

2 lentelė. Prisijungusių prie vandentiekio tinklų vartotojų ir abonentų dinamika 2019-2021 m.

Vartotojų pavadinimas	Vandens		
	2019 metais	2020 metais	2021 metais
Vartotojai (Gyventojų būstai)	2744	2739	2742
Abonentai (Įmonės)	96	90	92
Iš viso	2840	2829	2834

2021 metais Bendrovės nuotekų tvarkymo paslaugomis naudojos 1793 vartotojai ir 67 abonentai. Ataskaitiniu laikotarpiu lyginant su 2020 m. padidėjo vartotojų skaičius prisijungusių prie nuotekų tinklų, sudarytos 6 naujos sutartys, o abonentų skaičius liko nepakitęs (žr. 3 lentelėje).

3 lentelė. Prisijungusių prie nuotekų tinklų vartotojų ir abonentų dinamika 2019-2021 m.

Vartotojų pavadinimas	Nuotekų		
	2019 metais	2020 metais	2021 metais
Vartotojai (Gyventojų būstai)	1771	1787	1793
Abonentai (Įmonės)	76	67	67
Iš viso	1847	1854	1860

2021 metais atnaujintų sutarčių - 113.

4. FINANSINĖS VEIKLOS ANALIZĖ

4.1. Pajamos

Bendrovės 2021 m. uždirbtos pajamos (536 241 Eur) lyginant su 2020 m. (477 835Eur) padidėjo 58 406 Eur (žr. 4 lentelėje).

4 lentelė. UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ pajamų dinamika 2019-2021 m.

Pajamos (Eur)			
	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Suteiktų paslaugų pajamos	474 098	476 103	531 244
Kitos veiklos	59 686	1 732	4997
Iš viso pajamų:	533 785	477 835	536 241

Pajamų padidėjimą lėmė nuo 2020 m. liepos 1 d. nustatytos naujos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos taip pat padidėjusios pajamos iš kitų paslaugų ir sumažėjusios vartotojų skolos. Kitas pajamas sudaro: buitinių nuotekų ištraukimas su spec. asenizacine mašina, bokštelio nuoma, elektriško paslaugos, vandens apskaitos prietaisų pakeitimo darbai ir kitos paslaugos.

4.2. Pardavimo pajamos ir pardavimo savikaina

UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ 2021 m. Pagrindines realizacines pajamas sudarė: vandens tiekimo, nuotekų šalinimo, šildymo. Prie realizacinių paslaugų priskiriama ir kitos pajamos, kurias sudaro skystų atliekų išvežimas pagal užsakymus, vandens apskaitos prietaisų plombavimo paslaugos, transporto paslaugos ir kiti atliekami darbai pagal užsakymus. Uždirbtos pagrindinės pajamos per 2021 metus pateiktos 5 lentelėje.

5 lentelė. UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ pajamų ir sąnaudų rodikliai pagal veiklos sritis 2021 m.

	Vandens tiekimas	Nuotekos	Šildymas	Pardavimo kainos pajamos	Kitos paslaugos	Viso
Pajamos	142 387	150 571	96 885	65 382	76 019	531 244
Sąnaudos (tiesioginės)	179 539	131 105	88 435	0	12 540	411 619
Pelnas (nuostoliai)	-37 152	19 466	8 450	65 382	63479	119 625

Pajamoms uždirbti per ataskaitinius 2021 metus Bendrovė patyrė 411 619 Eur tiesioginių sąnaudų. Tiesioginės ir netiesioginės sąnaudos yra priskiriamos pagal vykdomos veiklos rūšis. Bendrosios administracinės sąnaudos ir pardavimų sąnaudos, kurių negalima priskirti konkrečiai veiklai, yra paskirstomos proporcingai uždirbamų pajamų dydžiui.

4.3. Pardavimo sąnaudos, bendrosios ir administracinės sąnaudos

Pardavimų, bendrosioms ir administracinėms sąnaudoms priskiriamos sekančios sąnaudos, kurios pateiktos 6 lentelėje.

6 lentelė. UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ pardavimų ir bendrųjų administracinių sąnaudų dinamika 2019-2021 m.

Straipsniai	2019 metai	2020 metai	2021 metai
Pardavimo sąnaudos	40990	44806	51565
Degalai	967	595	1008
Darbo užmokestis	36130	36319	39027
Socialinis draudimas	639	653	666
Kitos	1446	2 238	6 586
Atostoginių kaupimai	1808	3459	2678
Ryšio paslaugos		1 542	1 600
Bendrosios ir administracinės:	159218	113 023	115268
Darbo užmokesčio ir sodros sąnaudos	91707	86 487	92671
Nusidėvėjimo sąnaudos	950	481	488
Kaupimų atostoginiams sąnaudos	5213	6267	6985
Programų priežiūros sąnaudos	5474	4080	3872
Abejotinų skolų sąnaudos	9 232	-2 891	-17 827
Veiklos mokesčių sąnaudos	4044	5 957	10493
Draudimo sąnaudos	1318	1041	904
Ryšio paslaugos	3097	0	0
Kitos sąnaudos	38183	11 601	17682
Iš viso:	200208	157 829	166 833

UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ 2021 metais siekė pajamas gauti kuo mažesnėmis sąnaudomis. Pardavimo sąnaudos 2021 metais lyginant su 2020 metais padidėjo 6759 Eur dėl nuo įmonės nepriklausančių veiksmų, o dėl išaugusių kuro kainų, kitų sąnaudų (bankinių operacijų ir gyventojų įmokų administravimo sąnaudų). Bendrovė 2020-2021 metais gyventojų įmokų administravimo, pašto, ryšio ir bankinių operacijų sąnaudas priskyrė pardavimo sąnaudoms. Bendrosios ir administracinės sąnaudos lyginant su 2020 metais padidėjo 2245 Eur dėl išaugusių veiklos mokesčių (aplinkos teršimo mokesčio sąnaudų), kuro kainų, elektros kainų.

4.4. Kitos veiklos rezultatai

7 lentelė. UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ kitos veiklos rezultatų dinamika 2019-2021 m.

Straipsniai	2019 metai	2020 metai	2021 metai
Pajamos	55 552	3	3 168
Ilgalaikio turto perleidimo pelnas	55 200	0	600
Kitos veiklos pajamos	352	3	2 568
Sąnaudos	46 338	554	2 259
Ilgalaikio turto perleidimo nuostoliai	46 000	0	1 291
Kitos veiklos sąnaudos	338	554	968
Kitos veiklos rezultatas:	9 214	-551	909

Bendrovės 2021 metais kitos veiklos rezultatas 909 Eur, kadangi buvo parduotas ir nurašytas netinkamas eksploatuoti ir ne ekonomiškai remontuoti ilgalaikis turtas.

4.5. Kitos palūkanų ir panašios pajamos, palūkanų ir kitos panašios sąnaudos

Kitos palūkanų ir panašios pajamų ir sąnaudų veiklos rezultatai pateikiami 8 lentelėje.

8 lentelė. Bendrovės kitų palūkanų ir panašių pajamų ir sąnaudų veiklos rezultatų dinamika 2019-2021 m.

Straipsniai	2019 metai	2020 metai	2021 metai
Kitos palūkanų ir panašios pajamos	4135	1 729	1 829
Delspinigių pajamos	2799	1 641	1 433
Skolų išieškojimas	1336	88	396
Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos	79458	5 070	3 702
Baudos ir delspinigiai	76414	1 290	1 650
Kitų suteiktų paskolų palūkanų sąnaudos	3044	3780	2 052
Kitos palūkanų ir panašių pajamų rezultatas:	-75323	-3 341	-1 873

Bendrovės 2021 metais palūkanų ir kitos panašios sąnaudos lyginant su 2020 metais sumažėjo 1873 Eur. Baudų ir delspinigių sąnaudos susidarė 2021 metų spalio 12 d. AAD prie AM teisės departamento Klaipėdos administracinių bylų nagrinėjimo skyriaus gautą baudą 700 Eur už padaryto administracinio pažeidimo bylą Nr. J25-391/2021 ir už vėluojamas įmokas priskaityti delspinigiai 950 Eur. Kitų suteiktų paskolų palūkanų sąnaudas sudarė 2052 Eur.

4.6. Nuosavas kapitalas

Nuosavą kapitalą sudarantys straipsniai balanse atvaizduoti pagal Verslo apskaitos standartų reikalavimus. Kapitalo pokyčiai pateikiami Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitoje (žr. 9 lentelėje).

9 lentelė. UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ nuosavo kapitalo dinamika 2019-2021 m.

Straipsniai	2019 metai	2020 metai	2021 metai
Įstatinis (pasirašytasis)	459100	489100	603 700

Pagėgių savivaldybės tarybos sprendimu 2020 m. liepos 16 d. Nr. T-123 „Dėl Pagėgių savivaldybės finansinio turto investavimo į uždarają akcinę bendrovę „Pagėgių komunalinis ūkis“ padidintas įstatinis kapitalas 30 000 Eur. Pagėgių savivaldybės tarybos sprendimu 2020 m. rugsėjo 24 d. Nr. T-183 „Dėl turto perdavimo Pagėgių savivaldybės uždarajai akcinei bendrovei „Pagėgių komunalinis ūkis“ padidintas įstatinis kapitalas 67 000 Eur. Dėl vykusių karantino apribojimų įregistruoti įstatų pakeitimai 2021 m. vasario 17 d., todėl šis 2020 metų investavimas į nuosavą kapitalą įvestas po įstatų pakeitimo ir atsispindi 2021 metų nuosavo kapitalo ataskaitoje, kadangi įstatinį kapitalą galima ištraukti į nuosavą kapitalą tik po įstatų pakeitimo. Pagėgių savivaldybės tarybos sprendimu 2021 m. kovo 25 d. Nr. T-46 „Dėl Pagėgių savivaldybės finansinio turto investavimo į uždarają akcinę bendrovę „Pagėgių komunalinis ūkis“ padidintas įstatinis kapitalas 30 000 Eur. Pagėgių savivaldybės tarybos sprendimu 2021 m. balandžio 29 d. Nr. T-92 „Dėl turto

perdavimo Pagėgių savivaldybės uždėjai akcinei bendrovei „Pagėgių komunalinis ūkis“ padidintas įstatinis kapitalas 2 600 Eur. Pagėgių savivaldybės tarybos sprendimu 2021 m. spalio 21 d. Nr. T-185 „Dėl Pagėgių savivaldybės finansinio turto investavimo į uždėją akcinę bendrovę „Pagėgių komunalinis ūkis“ padidintas įstatinis kapitalas 15 000 Eur.

4.7. Pelno (nuostolių) paskirstymas (projektas) 2021 m.

10 lentelė. UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ pelno (nuostolių) paskirstymas 2021 metais.

Straipsniai	Suma (Eur)
Ankstesnių finansinių metų nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai) ataskaitinių	-235 357
Grynasis ataskaitinių finansinių metų pelnas (nuostoliai)	-48 171
Paskirstytinas rezultatas- pelnas (nuostoliai) finansinių metų pabaigoje	-283 528
Akcininkų įnašai bendrovės nuostoliams padengti	
Pervedimai iš rezervų	
Paskirstytinas pelnas (nuostoliai)	
Pelno paskirstymas:	
– pelno dalis, paskirta į privalomąjį rezervą	
– pelno dalis, paskirta į kitus rezervus	
– pelno dalis, paskirta dividendams išmokėti	
– pelno dalis, paskirta kitiems tikslams	
Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai) ataskaitinių finansinių metų pabaigoje,	-283 528

Bendrovė per 2021 m. patyrė 48 171 Eur nuostolių, ir metų pabaigoje turi sukaupusi 283 528 Eur nepaskirstytųjų nuostolių. Bendrąjį nuostolių susidarymą 283 528 Eur įtakojo 2019 metais VMI skirta bauda už Valstybinei mokesčių inspekcijai pateiktus klaidingus duomenis mokesčio už naudingąsias iškasenas, vandenį ir statybinį gruntą ir 2020 metais gautas raštas dėl Europos sąjungos finansinės paramos ir bendrojo finansų lėšų, skirtų projekto Nr. VP3-3.1-AM-01-V-02-066 vykdymui grąžinimo.

Sekančioje lentelėje detalizuojamas UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ pelnas (nuostolis) 2016-2021 metų intervalu.

11 lentelė. UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ pelno (nuostolių) dinamika 2016-2021 metai

Metai	Nuostoliai
2016	21900
2017	-26923
2018	-54818
2019	-140170
2020	-35346
2021	-48171
Viso:	-283528

4.8. Paskolos ir kiti finansiniai įsipareigojimai

12 lentelė. UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ paskolų ir kitų finansinių įsipareigojimų dinamika 2019-2021 m.

Turimos įmonės paskolos, kiti finansiniai įsipareigojimai (jų paskirtis) finansinių metų pabaigai (Eur)		
2019 m.	2020 m.	2021 m.
124 625	256 062	222 479

2019 metais finansiniai įsipareigojimai sudarė 124 625 Eur (Šiaulių bankui - 45 894 Eur ir Valstybinei mokesčių inspekcijai - 78 731 Eur, įsipareigojimas susidarė pagal 2019 m. lapkričio 21 d. patikrinimo aktą Nr. PA79-29 UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ buvo skirta bauda 82 194 Eur už Valstybinei mokesčių inspekcijai pateiktus klaidingus duomenis mokesčio už naudingąsias iškasenas, vandenį ir statybinį gruntą deklaracijoje forma KIT708 už 2017-2018 metus). Suma už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesnę negu išgautas gamtos išteklių kiekį taikomas didesnis mokesčio tarifas, kuris apskaičiuojamas nustatytus tarifus dauginant iš koeficiento 10 ir indeksuojamas. Bendrovės 2020 metais finansiniai įsipareigojimai išaugo ir sudarė 256 062 Eur (išmokėta paskola Šiaulių bankui – paskola 13 440 Eur ir palūkanos 64 Eur, Valstybinei mokesčių inspekcijai - 61 981 Eur ir Europos sąjungos finansinės paramos ir bendrojo finansų lėšų, skirtų projekto Nr. VP3-3.1-AM-01-V-02-066 vykdymui grąžinimo - 180 577 Eur). Bendrovės 2021 metais finansiniai įsipareigojimai sumažėjo ir sudarė 222 479 Eur (išmokėta paskola Šiaulių bankui, likęs įsipareigojimas Valstybinei mokesčių inspekcijai pagal 2019 m. lapkričio 21 d. patikrinimo aktą Nr. PA79-29 UAB – 41 881 Eur ir palūkanos 21 Eur, ir Europos sąjungos finansinės paramos ir bendrojo finansų lėšų, skirtų projekto Nr. VP3-3.1-AM-01-V-02-066 vykdymui grąžinimo – 180 577 Eur). Bendrovė sėkmingai mažina susidariusius finansinius įsipareigojimus. Finansiniai įsipareigojimai lyginant su 2020 metais sumažėjo 13,11 proc.

4.9. Pirkėjų įsiskolinimas

13 lentelė. UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ skolų ir kitų finansinių įsipareigojimų dinamika 2019-2021 m.

Vartotojų skolos finansinių metų pabaigai (Eur)					
2019 m.		2020 m.		2021 m.	
Fiziniai asmenys	Juridiniai asmenys	Fiziniai asmenys	Juridiniai asmenys	Fiziniai asmenys	Juridiniai asmenys
28 163	9 926	22 100	11 037	20 469	10 043
38 089		33 137		30 512	

Bendrovės vartotojų skolos 2021 m. lyginant su 2020 m. sumažėjo 2 625 Eur. Įsiskolinimas 2021 metais už geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą sudarė 18 583 Eur (įmonės – 6 500 Eur, gyventojai – 12 083 Eur). 2021 metais įsiskolinimas už šildymą sudarė 7 868 Eur (įmonės 402 Eur, gyventojai – 7 466 Eur). Įsiskolinimas 2021 metais už kitas paslaugas sudarė 4 061 Eur (įmonės – 3 141 Eur, gyventojai – 920 Eur).

Bendrovė siekdama mažinti skolas, įsiskolinusiems vartotojams 2021 m. įteikė 41 įspėjimą, ragindama susimokėti, taip pat informuodama ir ragindama susimokėti telefonu bei elektroniniu paštu, o nemokančius perduoda teismui. 2021 m. dėl skolų priteisimo kreiptasi 2 kartus, paduodant pareiškimus dėl teismo įsakymo išdavimo. 2021 m. iš skolininkų priteista

750,67 Eur. Priteistos skolos teikiamos antstoliams išieškoti. Vartotojai pastoviai informuojami apie įsiskolinimus ir atsiskaitymo galimybes. Skolininkams, kurie negali laiku atsiskaityti, suteikta galimybė su Bendrove sudaryti skolos grąžinimo grafikus.

Dėl karantino apribojimų, kurie buvo taikomi iki 2021 m. birželio 30 d. ir nuo 2021 m. liepos 1 d. paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, tiesioginio kontakto vengėme vykdydami vandens apskaitos prietaisų kontrolę, saugodami darbuotojų ir vartotojų sveikatą.

4.10. Sąnaudos

Bendrovė, vykdydama veiklą, 2021 m. patyrė 584 412 Eur sąnaudų. Didžiąją dalį sudaro tiesioginės (geriamojo vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo, šildymo ir kitų paslaugų) sąnaudos – 411 619 Eur, pardavimo ir bendrosios ir administracinės sąnaudos sudarė 166 833 Eur, kitos veiklos sąnaudos 2 259 Eur, baudų ir delspinigių sąnaudos 3 702 Eur.

Bendrovės sąnaudas iš realizacinės veiklos sudarė: darbo užmokestis ir priskaitymai socialiniam draudimui (39,79 %), atostogų kaupiniai (2,53 %), ilgalaikio turto nusidėvėjimas (9,27 %), išlaidos elektros energijai (17,30 %), remonto (6,25 %), mokesčiai už gamtos išteklius (4,08 %), kuras šildymui (9,08%), tyrimų (3,91 %), kuras (3,77 %).

5. VEIKLOS PLANAI IR PROGNOZĖS

Bendrovė, įgyvendindama Pagėgių savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. T-220 patvirtintame 2021 - 2024 metų strateginiame veiklos plane numatytas priemones ir Pagėgių savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 25 d. sprendimu Nr. T-56 patvirtintame 2020-2022 m. veiklos planą 2021 metais:

- Vykdyti vandens tiekimo tinklų rekonstrukciją Panemunės mieste, pagerindama galimybę naudotis kokybišku vandeniu, atitinkančiu reikalaujamas higienos normas;
- Atlikti Panemunės miesto vandens gerinimo įrenginių atnaujinimo darbai (pakeistos filtrų frakcijos);
- Atlikti Pagėgių miesto vandenvietės modernizavimo darbai (įrengta pavara tiekiamo geriamojo vandens slėgiui sureguliuoti).

2022 metais UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ sieks tikslų ir įgyvendins uždavinius numatytus bendrovės 2021 - 2024 m. strateginiame veiklos plane ir 2020 – 2022 m. veiklos plane:

- Sieks, kad teikiamos paslaugos atitiktų kokybės bei aplinkosaugos reikalavimus;
- Ypatingą dėmesį skirs atsiskaitymų kontrolei ir skolų išieškojimui;
- Įgyvendins patvirtintame strateginiame ir veiklos plane numatytas priemones.

PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS „PAGĖGIŲ KRAŠTO TURIZMO IR VERSLO INFORMACIJOS CENTRAS" 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS

2022 m. gegužės 26 d. Nr. T- 77

Pagėgiai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 19 punktu, Pagėgių savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto Pagėgių savivaldybės tarybos 2017 m. spalio 2 d. sprendimu Nr. T-144 „Dėl Pagėgių savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“, 79.17 papunkčiu, Pagėgių savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

1. Pritarti Viešosios įstaigos „Pagėgių krašto turizmo ir verslo informacijos centras“ 2021 metų veiklos ataskaitai (pridedama).

2. Sprendimą paskelbti Pagėgių savivaldybės interneto svetainėje www.pagegiai.lt.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyriui (H.Manto g. 37, 92236 Klaipėda) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmams (Galinio Pylimo g. 9, 91230 Klaipėda) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per 1 (vieną) mėnesį nuo sprendimo paskelbimo dienos.

Savivaldybės meras

Vaidas

Bendaravičius

PRITARTA
Pagėgių savivaldybės tarybos
2022 m. gegužės 26 d.
sprendimu Nr. T-77

**PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS
„PAGĖGIŲ KRAŠTO TURIZMO IR VERSLO INFORMACIJOS CENTRAS“
2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

I. Įstaigos apibūdinimas, struktūra

1.1. Remiantis Pagėgių savivaldybės tarybos 2020 m. rugpjūčio 27 d. sprendimu Nr. T-158 „Dėl Pagėgių savivaldybės viešosios įstaigos „Pagėgių krašto turimo informacijos centras“ pavadinimo ir Pagėgių savivaldybės tarybos 2011 m. birželio 27 d. sprendimo Nr. T-69 „Dėl Pagėgių savivaldybės viešosios įstaigos „Pagėgių krašto turizmo informacijos centras“ steigimo pakeitimo“ nuo 2021 m. sausio 13 d. Pagėgių savivaldybės viešosios įstaigos „Pagėgių krašto turizmo informacijos centras“ (toliau – Įstaiga) pavadinimas pakeistas į VšĮ „Pagėgių krašto turimo ir verslo informacijos centras“. Įstaigos kodas – nepakeistas, įstaigos buveinės ir veiklos adresas – nepakeisti, Įstaigos veikos kryptis ir rūšys - papildyti.

1.2. Įstaiga yra Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo ir kitų įstatymų nustatyta tvarka įsteigtas ne pelno siekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, teikiantis turizmo ir verslo informavimo bei kitas paslaugas. *Įstaigos steigėjas* - Pagėgių savivaldybės Taryba. *Įstaigos buveinė* - Šereikos g. 5-3, LT- 99254 Vilkyškių mstl., Vilkyškių sen., Pagėgių sav. *Įstaiga veiklą pradėjo* 2011 m. gruodžio 9 d. Kiti Įstaigos organizacinės veiklos vietos/adresai: J. Bobrovskio g. 31, LT- 99254 Vilkyškių mstl., Vilkyškių sen., Pagėgių sav. (interaktyvi laisvalaikio ir pramogų erdvė Pagėgių krašte „Istorijos inkubatorius“); Bitėnai (keleivių įlaipinimo vietos į laivą „Skalva“).

1.3. *Įstaigos veiklą reglamentuoja* Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas, Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymas, Lietuvos Respublikos Turizmo įstatymas, kitai įstatymai bei teisės aktai, Vyriausybės nutarimai, Pagėgių savivaldybės tarybos sprendimai, Mero potvarkiai, Pagėgių savivaldybės strateginiai plėtros dokumentai, Įstaigos įstatai.

1.4. *Duomenys apie Įstaigos darbuotojus.* Finansinių metų pradžioje Įstaigoje dirbo 7 darbuotojai, metų eigoje - 8. Pagal projektinio darbo sutartis dirbo 5 darbuotojai, siekiant įgyvendinti tarptautinį projekto Nr. LT-RU-1-031 „Tikslinės turizmo traukos vietovės tarp Vakarų

ir Rytų Europos sukūrimas, propagavimas ir plėtra“, finansuojamą pagal 2014-2020 metų Europos kaimynystės priemonę "Lietuvos ir Rusijos Federacijos, bendradarbiavimo per sieną programa" lėšomis. Lyginant su 2020 m. darbuotojų skaičius Įstaigoje kito sekančiai: 2021 m. rugpjūčio 9 d. baigėsi Įstaigos įgyvendinto projekto Nr. LT-RU-1-031 projektinio darbo sutartys, pagal kurias dirbo 5 darbuotojai; 2021 m. spalio 20 d. baigėsi terminuota laivo kapitono darbo sutartis; finansinių metų pabaigoje Įstaigoje dirbo 4 asmenys (2,375 etato).

1.5. Įstaigoje 2021 m. dirbusių darbuotojų ir etatų skaičius pateikimas 1 lentelėje.

1.6. Informacija apie Įstaigos 2021 m. darbuotojų vidutinį darbo užmokestį pateikta 2 lentelėje.

1 lentelė

Įstaigos darbuotojų ir etatų skaičius 2021 m.

Eil. Nr.	Darbuotojai	Ataskaitinių metų eigoje		Ataskaitinių metų pabaigoje	
		Fizinių asmenų skaičius	Užimamų etatų skaičius	Fizinių asmenų skaičius	Užimamų etatų skaičius
1.	Direktorius ¹	1	1	1	1
2.	Direktoriaus pavaduotojas ²	1	1	1	0,5
3.	Konferencijų ir renginių organizatorius ³	1	1	0	0
4.	Buhalterė	1	0,5	1	0,5
	Valytoja	1	0,375	1	0,375
Projekto Nr. LT-RU-1-031 darbuotojų ir etatų skaičius					
6.	Projekto vadovas ¹	1	0,5	1	0,5
7.	Projekto finansininkas	1	0,5	1	0,5
8.	Projekto koordinatorius	1	0,5	1	0,5
9.	Viešųjų pirkimų specialistas	1	Valandinis įkainis	1	Valandinis įkainis
10.	Viešinimo specialistas ³	1	0,5	1	0,5

¹Pagal papildomą susitarimą prie pagrindinės darbo sutarties finansinių metų eigoje Įstaigoje atliko projekto Nr. LT-RU-1-031 viešinimo specialisto darbo funkcijas.

²Pagal papildomą susitarimą prie pagrindinės darbo sutarties finansinių metų eigoje Įstaigoje atliko projekto Nr. LT-RU-1-031 projekto vadovo darbo funkcijas.

³Pagal papildomą susitarimą prie pagrindinės darbo sutarties finansinių metų eigoje Įstaigoje atliko laivo kapitono darbo funkcijas.

2 lentelė

Bendras vidutinis Įstaigos darbuotojų darbo užmokestis (prieš mokesčius) 2021 m.

Eil. Nr.	Pareigybės pavadinimas	Priskaitoma suma per mėnesinį (prieš mokesčius) Eur
1.	Direktorė	1867,35
	Direktoriaus pavaduotojas	1575,30
2.	Konferencijų ir renginių organizatorius	643,00
3.	Buhalterė	708,00
4.	Laivo kapitonas pagal terminuotą darbo sutartį	531,00
5.	Valytoja	240,75

1.7. Projekto Nr. LT-RU-1-031 „Tikslinės turizmo traukos vietovės tarp Vakarų ir Rytų Europos sukūrimas, propagavimas ir plėtra“, finansuojamo pagal 2014-2020 metų Europos kaimynystės priemonę "Lietuvos ir Rusijos Federacijos, bendradarbiavimo per sieną programa"

lėšomis, darbuotojų darbo užmokestis buvo mokamas iš projekto biudžeto sąmatos. 2021 m. projekto darbuotojų darbo užmokesčio fondas sudarė 16 883,39 eur. Projekto darbo užmokesčio mokesčio fondas apspręstas trišale projekto finansavimo sutartimis ir jos priedais (GRANT CONTRACT) Nr. 1S-274, pasirašytos 2019 m. rugpjūčio 9 d. tarp LR Vidaus reikalų ministerijos, Jungtinio techninio sekretoriato ir VšĮ „Pagėgių krašto turizmo informacijos centras“.

1.8. Priedas prie pareiginės algos už 2021 m. pasiektus gerus darbo rezultatus Įstaigos darbuotojams nebuvo mokamas.

1.9. Duomenys apie Įstaigos vadovą, Įstaigos išlaidos vadovo darbo užmokesčiui ir kitoms viešosios Įstaigos vadovo išmokoms. Įstaigos vadovas – Ilona Meirė, įstaigoje dirba nuo 2013 m. gegužės 7 d. Vadovas turi aukštąjį išsilavinimą, moka dvi užsienio kalbas (angliškai, vokiškai), gerai išmano Pagėgių krašto turizmo išteklius. 2014 m. įgijo II kategorijos gido laipsnį.

1.10. Bendras vidutinis vadovo mėnesinis darbo užmokestis (prieš mokesčius) 2021 m. siekė 1867,35eurus.

1.11. Duomenys apie 2021 m. priskaičiuotas ir išmokėtas darbo užmokesčio sumas ir kitas išmokas Įstaigos direktoriui pateikti 3 ir 4 lentelėse.

3 lentelė

2021 m. sausio-gruodžio mėn. Įstaigos išlaidos vadovo darbo užmokesčiui

Darbo užmokestis per 2021 m. (prieš mokesčius) Eur.	Iš viso priskaičiuota soc. draudimo įmokų Eur.	Iš viso sumokėta gyventojų pajamų mokesčio Eur.
21995,90	386,67	4391,71

4 lentelė

Kitos išmokos Įstaigos direktoriui per 2021 metus

Eil. NR.	Išmokos pavadinimas	Laikotarpis 2021	Suma Eur
1.	Kompensacija degalų įsigijimui už netarnybinio automobilio naudojimą tarnybos reikmėms	2021-01-2021-12	416,41
2.	Komandiruotės išlaidos Danijoje 2021 m. rugsėjo 19-25 d. projekto Nr. STHB.02.01.06.00-DE/0140/17 „Dvarų paveldo vertės didinimas per turizmo priemones Pietų Baltijos regiono kaimo vietovėse“: 3.1. Komandiruotės išlaidos apmokėtos iš projekto Nr. STHB.02.01.06.00-DE/0140/17 biudžeto sąmatos; 3.2. Dienpinigiai iš VšĮ „Pagėgių krašto turizmo ir verslo informacijos centras“ biudžeto sąmatos. <i>Teisinis pagrindas</i> – Pagėgių savivaldybės Mero potvarkis 2021 m. rugsėjo 8 d. Nr. P1-56 „Dėl Ilonos Meirės komandiruotės“	2021 m. rugsėjo 19-25 d.	560,00
Iš viso:			976,41

1.12. Viešosios įstaigos išlaidos kolegialių organų kiekvieno nario darbo užmokesčiui ir kitoms įstaigos kolegialių organų narių išmokoms

VšĮ „Pagėgių krašto turizmo ir verslo informacijos centras“ kolegialių organų neturi, paskirtas tik Įstaigos direktorius.

- 1.13. *Viešosios įstaigos išlaidos išmokoms su viešosios įstaigos dalininkais susijusiems asmenims, nurodytiems Viešųjų įstaigų įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje.*

Nėra.

II. Įstaigos tikslai, pagrindinės veiklos kryptys

2.1 *Veiklos prioritetinė kryptis* – vieninga ir darni turizmo plėtra Vakarų Lietuvoje, siekiant mažinti turizmo sezoniškumą ir įtakoti turistų apsistojimą bent vienai nakvynei.

2.2. *Strateginis Įstaigos tikslas* – skatinti Pagėgių krašto turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtrą, krašto reprezentavimą, vietinių ir užsienio turistų srautų didėjimą, prisidedant prie krašto ekonomikos gerėjimo.

2.3. Veiklos finansuojamos iš Pagėgių savivaldybės biudžeto asignavimų ir gaunamų pajamų už Įstaigos teikiamas atlygintinas paslaugas :

01.04.01.01. *Turizmo informacijos apie Pagėgių savivaldybę rinkimas, kaupimas, nemokamas teikimas.*

01.04.01.02. *Turizmo viešinimo, lokalių ir tarptautinių populiarinimo kampanijų ir renginių vykdymas.*

01.04.01.03. *Pagėgių savivaldybės kaip turizmo regiono įvaizdžio gerinimas, reklamavimas,*

01.04.01.04. *Turistinių, informacinių ir istorinių leidinių leidimas, platinimas.*

01.04.01.05. *Dalyvavimas formuojant lokalias ir tarptautines turizmo informacines sistemas, dalyvavimas turizmo parodose.*

01.04.01.06. *Nemokamos informacijos teikimas turistams, krašto svečiams apie lankytinas vietas Pagėgių savivaldybėje ir Lietuvoje.*

01.04.01.07. *Vietos gidių, edukacinių programų ir kitų rekreacinių paslaugų.*

01.04.01.08. *Bendradarbiavimas su vietos turizmo paslaugų teikėjais*

01.04.01.09. *Projektinės veiklos vykdymas.*

III. Turizmo sektoriaus iššūkiai ir problemos Lietuvoje

3.1. Keliavimas Lietuvoje COVID-19 pandemijos kontekste

5 lentelė

3.1.1. Kelių su nakvyne 2021 m. Lietuvoje 9 proc. mažiau nei pernai. Dėl taikomų judėjimo apribojimų šalies viduje ir keliaujant į kitas užsienio šalis, didesnė dalis (79 proc.) Lietuvos gyventojų rinkosi praleisti ilgąsias metų atostogas Lietuvoje. Šalies apgyvendinimo įstaigose susidariusią kritinę situaciją iš dalies užpildė vietiniai turistai ir svečiai iš „Baltijos šalių burbulo“ – laisvo judėjimo erdvės Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Trys populiariausios vietos nakvynei išlieka: privačių asmenų būstai, viešbučiai ir svečių/poilsio namai.
3.1.2. Pandemija turėjo įtakos savaitgalio išvykoms – stebima, kad 1-2 nakvynių skaičius nuo praeitų metų sumažėjo 8 proc. 70 proc. vietinių turistų, per pastaruosius 12 mėnesių keliausių Lietuvoje, turėjo paprasto savaitgalio išvyką, apie trečdalis (37 proc.) – ilgojo savaitgalio kelionę.
3.1.3. Dažniausios priežastys , kodėl Lietuvos gyventojai 2021 m. nevyko į kelionę su nakvyne – nepakankami finansai, didelis užimtumas, poreikio nakvoti nebuvimas, COVID-19 pandemija. Vietos turistų išlaidų krepšelis vidutiniškai išaugo iki 145 eurų. Didžiausia išlaidų dalis (35 proc.) teko apgyvendinimui, maitinimui (31 proc.) ir transportui (16 proc.). Manoma, kad tokį pokytį galėjo nulemti karantino apribojimai, paslaugų sektoriaus veiklos sustabdymas, ko rezultate keliautojai galėjo susitaupyti didesnę krepšelio savo būsimoms atostogoms, arba kainų augimas.
3.1.4. COVID-19 pandemijos ir didelio neapibrėžtumo kontekste 2021 m. kiek didesnė kelių su nakvyne dalis nei

2020 m. susilaikė nuo atostogų planavimo. 2021 metais, lyginant su 2020 m. tuo pačiu laikotarpiu, keliautojams, planuojant keliones, ypač aktualios buvo galimybės atšaukus rezervaciją atgauti visus pinigus ar perkelti rezervaciją kitai datai.
3.1.5. Svarbiausi aspektai , pagal kuriuos keliautojai vertina pasirenkamą kelionės vietovę : apgyvendinimo paslaugos kainos ir kokybės santykis, bendra vietos infrastruktūra, vandens telkinių infrastruktūra bei gamtos objektų pasiūla, turistinių vietų infrastruktūra – jų švara, šaligatviai, sutvarkytos žaliosios erdvės; turistinių maršrutų įvairovė, gamtos objektų pasiūla, galimybė turėti privatumą, ypač keliaujant su vaikais, veiklų pasiūla jiems.
3.1.6. Vietinių turistų 2021 metų kelionių kryptis – Klaipėdos apskritis. Didesnė žmonių dalis poilsį pajūryje rinkosi ne tik kasmetinėms atostogoms, bet ir ilgojo ar paprasto savaitgalio išvykoms. Pagrindiniai motyvai keliauti savame krašte išliko tokie patys kaip ir 2020 m.: greita kelionė, kurią lengva susiplanuoti, nedideli atstumai, noras pažinti naujas vietas. Vietiniai turistai netolygiai pasiskirsto po Lietuvos savivaldybes. 10-yje savivaldybių nakvoja 80 proc. visų vietinių turistų, o Palangoje, Vilniuje ir Druskininkuose nakvoja beveik pusė visų šalyje keliaujančių turistų.
3.1.7. Keliautojų planai ateities išvykoms kol kas nesikeičia – dominuoja gana tradiciniai, nuspėjami turizmo maršrutai. Dažniausia kryptis – Lietuvos kurortai prie jūros (62 proc.), sveikatinimosi paslaugomis garsėjantys kurortai Birštonas, Druskininkai (52 proc.) taip pat Zarasai, Anykščiai, Trakai ir t.t. (51 proc.). Turistų netolygus pasiskirstymas pastebimas ne tik pagal savivaldybes, bet ir pagal sezonus. Dauguma gyventojų po Lietuvą keliauja balandžio–rugsėjo mėnesiais. Pajūrio savivaldybės – Palangos miesto, Neringos, Klaipėdos rajono didžiosios dalies svečių sulaukia šiltuoju sezonu . Tuo tarpu Vilniuje ir Kaune vietinių turistų srautas krenta vasaros mėnesiais. Šie rodikliai išryškina įsisenėjusią sezoniskumo problemą, kuri nesprendžiama nuo 2015 m. ir nesikeičia iki dabar.
3.1.8. Viena esminių Lietuvos turistinių objektų silpnųjų – viešieji tualetai. Pasaulį ir turizmo sektorių keičiančios pandemijos akivaizdoje aukšti higienos standartai yra ne privilegija, o būtinybė.
3.1.9. Pandemijos metu išryškėjo bekontakčio atsiskaitymo privalumai ir būtinybė turistiniuose objektuose.
3.1.10. Visi turistiniai objektai Lietuvoje turėtų suformuoti savo politiką lankytojų su augintiniais atžvilgiu bei aiškiu ženklinimu informuoti lankytojus apie objekte galiojančias taisykles bei tvarką.
3.1.11. Dėl COVID-19 ir pandemijai suvaldyti skirtų suvaržymų 2020 m. rekordiskai smuko atvykstamasis turizmas . 2020 m. vasaros duomenys rodo, kad panaikinus keliavimo barjerus , oro maršrutų, skrydžių ir keleivių skaičius iš karto negrįžta į prieš-krizinę situaciją 2019 m. Tad atvykstamojo turizmo srautai atsigauna lėčiau.

3.1.12. Siekiant suvaldyti rizikas kylančias dėl atvykstamojo turizmo srauto svyravimo Lietuvoje, turi būti skatinamas vietinio turizmo augimas nacionaliniu mastu. Efektyvi Lietuvos vietinio turizmo skatinimo kampanija nacionaliniu lygiu gali padėti mažinti nuostolius, patiriamus dėl sezonų kaitos ar kitų force majeure aplinkybių. COVID–19 pandemija patvirtino vietinio turizmo svarbą, nes vietinio turizmo augimas skatina vietinį vartojimą ir gali padėti sumažinti turizmo paslaugų importą.

3.2. Turistų elgesio po COVID–19 pokyčių prognozė 2021–2025

6 lentelė

3.2.1. Tikėtina, kad populiaris kelionės automobiliais artimais atstumais, ypač dėl nesaugumo jausmo būnant artimoje aplinkoje su nepažįstamaisiais, taip pat dėl sumažėjusių pajamų. Pirmojo protrūkio metu turistai teikė pirmenybę keliavimui nuosavu automobiliu, tikima, kad ši tendencija išliks ir po pandeminiu laikotarpiu.
3.2.2. Apie 80 proc. keliautojų bijo galimų karantino savaržymų kelionės tikslo vietoje, dėl ko jie negalėtų grįžti namo, todėl kelionės į tolimuosius kraštus atsigauna lėčiausiai.
3.2.3. 61 proc. keliautojų iš Estijos ir Latvijos į Lietuvą atvyksta automobiliu, todėl Lietuva gali išnaudoti šį potencialą siekiant pritraukti turistus iš artimiausių kaimyninių šalių.
3.2.4. Tikėtina, kad vienu svarbiausių kriterijumi renkantis kelionės tikslo vietą taps mažas turistų skaičius vietovėje. To pasėkoje keliautojai vengs masinių susibūrimų, viešų vietų miestuose, bet augs susidomėjimas kaimo, gamtiniu ir ekologiniu turizmu. Turistai bus labiau linkę rinktis išvykas ir įvairias veiklas gamtoje,

apsistoti privačiose nuosavybėse, vilose, apartamentuose ar nedideliuose viešbučiuose.
3.2.5. Turistai tikėtis saugių ir sklandžių kelionių, kurių metu bus naudojamos tokios bekontaktės technologijos, kaip: užsiregistravimas viešbutyje su programėle telefone; atsiskaitymas bekontaktėmis kortelėmis; restorano meniu peržiūra telefone; biometrinių duomenų nuskaitymas ir pan. Prognozuojama, kad dar vienas svarbus kriterijus renkantis kelionę bus lanksčios kelionės atšaukimo ar atidėjimo salygos .
3.2.6. Turistai bus linkę trumpinti savo kelionės trukmę arba vietoj vienos ilgos kelionės rinksis dvi trumpesnes.
3.2.7. Dėl ekonominio nestabilumo, galimybės prarasti darbą ar sumažėjusių pajamų, respondentai bus linkę išleisti mažiau pinigų turizmo paslaugoms. Prognozuojamas kelionėms skirtas biudžeto ir verslo kelionių mažėjimas .
3.2.8. Populiarėjant nuotoliniu būdu vykstantiems susirinkimams sumažės tiesioginio kontakto poreikis ir pasikeis verslo organizavimo bei komunikavimo modelis. Tikėtina, kad laisvalaikio turizmas atsigaus greičiau nei verslo turizmas , o keliauti labiau linkę bus didesnes pajamas gaunantys asmenys.

3.2.9. Geopolitinė situacija pasaulyje, vangi Lietuvos turizmo politika, **lėta turizmo sektoriaus transformacija ir šalies rinkodara** (žr. 7 lentelė) 2021–2025 m. kelią didesnę **grėsmę** Lietuvos turizmo sektoriui nei užsitęsusi pandemija. Investicijų į turizmo sektorių trūkumas gali lemti sektoriaus stagnaciją. Be aiškios strategijos turizmo sektoriaus verslai nepajėgs atsigauti po COVID-19 krizės, o Lietuva neteks konkurencingumo. Užsienio turistų skaičius nesikeis be investicijų į sektoriaus verslo duomenis ir šalies rinkodarą tikslinėse rinkose.

7 lentelė

Neefektyvus turizmo valdymas nacionaliniu lygmeniu (priežastys):	
• Trūksta išsamių ir aktualių turizmo sektoriaus duomenų sprendimams priimti. • Nepakankamas suinteresuotų institucijų ir verslo grupių įsitraukimas į sprendimų priėmimą ir įgyvendinimą.	
Lėta turizmo sektoriaus transformacija:	
• Nepakankami informaciniai ir komunikaciniai Lietuvos gyventojų įgūdžiai. • Nepakankamas turizmo inovacijų diegimas, jų suvokimas. • Neišvystytas klasterinis bendradarbiavimas (turizmo sektoriaus subjektai maži ir nebendrauja tarpusavyje). • Trūksta motyvuotų ir tinkamą kompetenciją turinčių darbuotojų turizmo paslaugų sektoriuje. • Nepakankamas darnios plėtros principų taikymas.	

3.2.10. Remiantis 2021-2030 m. Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programa, Ekonomikos ir inovacijų ministerija **rengia** turizmo pažangos priemonės „SPARTINTI TURIZMO SEKTORIAUS TRANSFORMACIJĄ“ aprašymą ir planuoja veiklas, kurios bus įgyvendinamos (finansuojamos) pagal šią pažangos priemonę. Šiuo metu vyksta konsultacijos su institucijomis dėl siūlomų priemonės veiklų. Lietuvos turizmo informacijos centrų asociacijos siūlymai pridedami 8 lentelėje.

8 lentelė

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos rengiamos 2021 - 2030 m. turizmo pažangos priemonės „SPARTINTI TURIZMO SEKTORIAUS TRANSFORMACIJĄ“ siūlymai	
Veiklą siūlančios asociacijos ar institucijos pavadinimas	Siūlomos veiklos pavadinimas ir jos esmė
Lietuvos turizmo informacijos	1. Turistų apskaitos sistemos sukūrimas ir įdiegimas šalies, regionų,

centrų asociacijos (LTICA)	savivaldybių, atskirų objektų; tarpinstituciniu (Kultūros, Aplinkos, Ekonomikos ir inovacijų, Sveikatos, Švietimo ir sporto ministerijų) lygmenimis.
	1.1 Sprendžiama problema - trūksta išsamių ir aktualių duomenų sprendimams priimti.
	2. Teisinio dokumento parengimas. Teikiamų statistinių duomenų suderinamumas tarp visų kontroliuojančių institucijų (Statistikos departamentas, Vartotojų teisių tarnyba, VMI). Teisė naudotis/prisijungti savivaldybėms, TIC'ams duomenų baze.
	2.1 Sprendžiama problema - trūksta išsamių ir aktualių duomenų sprendimams priimti.
	3. Lankytinų vietų įvertinimo monitoringas pagal vieningą, patikrintą metodologiją.
	3.1 Sprendžiama problema - trūksta išsamių ir aktualių duomenų sprendimams priimti.
	4. Realus tarpinstitucinis bendradarbiavimas tarp TIC'ų, KL, EIMIN. 11.1.2.; papildomai ir su Susisiekimo ministerija, ypač dėl 11.2.5.
	4.1 Sprendžiama problema – nepakankamas suinteresuotų institucijų ir verslo grupių įsitraukimas į sprendimų priėmimą ir įgyvendinimą; nepakankamas darnios plėtros principų taikymas.
	5. Turizmo fondo įsteigimas; būtų finansuojami projektai (remiantis analogiškais esamais pavyzdžiais: Kultūros fondas, Sporto ir švietimo fondas, Spaudos rėmimo fondas ir kt.).
	5.1. Sprendžiama problema – nepakankamas suinteresuotų institucijų ir verslo grupių įsitraukimas į sprendimų priėmimą ir įgyvendinimą; nepakankamas turizmo inovacijų diegimas, jų suvokimas.
	6. Skaitmeninės komunikacijos mokymai turistams, verslo, TIC'ams ir kt. turizmo sektoriui.
	6.1. Sprendžiama problema – nepakankami informaciniai ir komunikaciniai Lietuvos gyventojų įgūdžiai.
	7. Mokymai, kvalifikacijos kėlimas.
	7.1. Sprendžiama problema – trūksta motyvuotų ir tinkamą kompetenciją turinčių darbuotojų turizmo paslaugų sektoriuje, nepakankamas darnios plėtros principų taikymas.
	8. Skatinti turizmo sektoriaus darbuotojų profesinį prestižą, didinti motyvuojantį atlyginimą turizmo/svetingumo sektoriaus darbuotojams. Sukurti viešajame sektoriuje motyvuojančią darbo užmokesčio sistemą, atitinkančią kompetencijas ir darbo specifiką (lyginant su kultūros, švietimo ir kt. sektorių darbuotojais).
	8.1. Sprendžiama problema – trūksta motyvuotų ir tinkamą kompetenciją turinčių darbuotojų turizmo paslaugų sektoriuje.

IV. Informaciją apie Įstaigos tikslų ir uždavinių įgyvendinimą

4. 2021 m. Įstaigos veiklos tikslai ir uždaviniai įgyvendinti pagal „Viešosios įstaigos „Pagėgių krašto turizmo ir verslo informacijos centras“ 2021 m. turizmo ir verslo plėtotos veiklos programa“(toliau – Programa) numatytus uždavinius ir priemones.
- 4.1. **Programos tikslas** - skatinti Pagėgių krašto turizmo ir verslo infrastruktūros bei paslaugų plėtrą, krašto reprezentavimą, vietinių ir užsienio turistų srautų didėjimą, prisidedant prie krašto ekonomikos gerėjimo.

4.2. 2021 m. įgyvendinti Programos uždaviniai ir priemonės, prisidedantys prie Pagėgių savivaldybės strateginio veiklos plano „03 kultūros, turizmo ir sporto plėtotės programos“ 4 uždavinio „Plėtoti turizmo paslaugas“ tikslo „Skatinti Pagėgių krašto turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtrą, krašto reprezentavimą, vietinių ir užsienio turistų srautų didėjimą, prisidedant prie krašto ekonomikos gerėjimo“ įgyvendinimo (žr. 9 lentelė).

9 lentelė

2021 m. Programos ilgalaikio teigiamo poveikio ir naudos krašto turizmo paslaugų plėtojimui pagrindimas

1 uždavinys – Aktyvios ir pastovios Pagėgių krašto turizmo ir verslo rinkodaros vykdymas, skatinant kokybiškų turizmo paslaugų teikimo Priemonės: <u>01.04.01.01. Turizmo informacijos apie Pagėgių savivaldybę rinkimas, kaupimas, nemokamas teikimas</u> Informacijos apie Pagėgių krašto turizmo ir verslo resursus viešinimas, sklaida, aktualizavimas internetinėje erdvėje: tradicinės krašto šventės, renginiai, lankytini objektai, edukacinės, rekreacinės paslaugos, verslo subjektai. Nemokamų turistinių leidinių platinimas; vietos ir užsienio turistų, verslo atstovų aptarnavimas. Turistų srautų fiksavimas; turistų, apsistojusių apgyvendinimo įstaigose statistinių duomenų rinkimas, analizė ir teikimas Nacionalinei turizmo informacinei sistemai. <u>01.04.01.02. Turizmo viešinimo, lokalių ir tarptautinių populiarinimo kampanijų ir renginių vykdymas</u> Suorganizuota Pagėgių krašto turizmo ir verslo išteklių sklaidos kampanija per kabelinę Tauragės televiziją. Tarptautinio turizmo maršruto „Karalienės Luizės žiedas“, jungiančio Vakarų Lietuvą ir Kaliningrado sritį, sukūrimas, plėtojamas ir marketingas. <u>01.04.01.04. Turistinių, informacinių ir istorinių leidinių leidimas, platinimas.</u> Pagaminti ir išplatinti turistiniai leidiniai apie Pagėgių krašto turizmo išteklius, edukacines programas, aktyvaus laisvalaikio ir poilsio praleidimo galimybes, rekreacines paslaugas iki 10000 vnt. <u>01.04.01.06. Nemokamos informacijos teikimas turistams, krašto svečiams apie lankytinas vietas Pagėgių savivaldybėje ir Lietuvoje</u> Suteikta nemokama informacija apie Pagėgių krašto lankytinus turizmo ir verslo objektus, renginius, aktyvaus laisvalaikio, poilsio praleidimo, apsistojimo, maitinimo galimybes, edukacines programas, nemokamai aptarnauti turistai/krašto svečiai, nuolat aktualizuojama ir palaikoma aktuali informacija socialiniame tinkle „Facebook“, internetiniuose puslapiuose www.tic.pagegiai.lt, www.visitpagegiai.lt
2 uždavinys – Patrauklaus Pagėgių krašto, kaip turizmo ir verslo traukos vietovės konkurencingumo didinimas, įvaizdžio gerinimas Priemonės: <u>01.04.01.03. Pagėgių savivaldybės kaip turizmo regiono įvaizdžio gerinimas, reklamavimas</u> Įvairialypės turizmo ir verslo sektoriaus subjektų kooperacijos ir bendradarbiavimo inicijavimas, siekiant socialinio-ekonominio efektyvumo. 3D virtualios realybės istorinių filmų sukūrimas – 2 vnt., istorinio interaktyvaus žaidimo sukūrimas, efektyvus savivaldybės turto valdymas, įveiklinimas ir pritaikymas turistų reikmėms - „Istorijos inkubatoriaus“ adresu J. Bobrovskio g. 31, Vilkyškiai. <u>01.04.01.05. Dalyvavimas formuojant lokalias ir tarptautines turizmo informacines sistemas, dalyvavimas turizmo parodose</u> Pagėgių savivaldybės turizmo ir verslo informacinės sistemos gerinimas, sukuriant naują internetinį tinklą www.visitpagegiai.lt ir vykdant intensyvią sklaidą internetinėje erdvėje.
3 uždavinys – Krašto ekonomikos augimo skatinimas

Priemonės:01.04.01.07. Vietos gidų, edukacinių programų ir kitų rekreacinių paslaugų teikimas

Teikiama „Istorijos inkubatorius“ lankymo paslauga, edukacinės programos, vietos gido, laivo nuomos ir ekskursijų organizavimo laivu „Skalva“ paslaugos.

01.04.01.08. Bendradarbiavimas su vietos turizmo paslaugų teikėjais

Organizuojami verslo ir turizmo sektoriaus subjektų susitikimai, siekiant stiprinti bendradarbiavimą ir bendrų iniciatyvų vykdymą, užtikrinant efektyvią informacijos sklaidą, prieinamumą ir konsultaciją.

Verslo ir turizmo paslaugų teikėjai, smulkaus verslo atstovai įtraukimas į Pagėgių savivaldybėje veikiančių kultūros įstaigų organizuojamas viešas iniciatyvas, siekiant prisidėti prie krašto ekonomikos gyvybingumo ir konkurencingumo kaimyninių savivaldybių atžvilgiu.

Rengti ilgalaikius verslo ir turizmo veiklos planus, orientuotus į krašto ekonomikos gerinimą.

01.04.01.09. Projektinės veiklos vykdymas – vykdomas tarptautinis projektas Nr. LT-RU-1-031

„Tikslinės turizmo traukos vietovės tarp Vakarų ir Rytų Europos sukūrimas, propagavimas ir plėtra“, finansuojamas 2014-2020 metų Europos kaimynystės priemonės „Lietuvos ir Rusijos Federacijos bendradarbiavimo per sieną programos lėšomis. Projekto trukmė 24 mėnesiai. Projekto pradžia 2019-08-10, projekto pabaiga 2021-08-09. Projekto pagrindinis paramos gavėjas – VšĮ „Pagėgių krašto turizmo informacijos centras“ (nuo 2021 m. sausio „Pagėgių krašto turizmo ir verslo informacijos centras“). Projekto partneris – Sovetsko miesto savivaldybės administracija. Bendra projekto vertė – 698 867,00 eurus. VšĮ „Pagėgių krašto turizmo informacijos centras“ projekto dalis – 401 827,40 eurų. Projekto partnerio dalis – 297 039,60 eurų. VšĮ „Pagėgių krašto turizmo ir verslo informacijos centras“ nuosavas indėlis – 40 182,74 eurai.

Projekto rezultatai yra orientuoti į apgyvendintų turistų Tauragės ir Sovetsko regionuose srautų augimą ir tarpregioninio konkurencingumo stiprinimą, prisidedant prie turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtros, krašto reprezentavimo, vietinių ir užsienio turistų srautų didėjimo ir krašto ekonomikos gerėjimo.

Projekto veiklos:

- turizmo reikmėms pritaikytas ir įveiklintas kultūros paveldo objektas Vilkyškiuose, kuriame įkurtas „Istorijos inkubatorius“ (J. Bobrovskio g. 31, Vilkyškiai);
- turizmo reikmėms pritaikytas ir renovuotas „Žaliasis teatras“ Sovetsko mieste;
- Sukurtas ir propaguojamas tarptautinis turistinis maršrutas „Karalienės Luizės žiedas“, apimantis Vakarų Lietuvą ir Kaliningrado sritį;
- Įkurta neoficiali tikslinės turizmo traukos vietovės tarp Vakarų ir Rytų Europos būstinė Vilkyškiuose (J. Bobrovskio g. 31, Vilkyškiai);
- Parengtas tarptautinis turistinis maršrutas „Karalienės Luizės žiedas“ penkerių metų marketingo ir rinkodaros priemonių įgyvendinimo planas;
- Pagerinta vandens turizmo infrastruktūra Pagėgių savivaldybėje, įrengiant mobilius lieptus, WC ir atliekant krantinės tvarkybos darbus;
- Išleisti turistiniai bukletai ir žemėlapiai;
- Atnaujintas www.tic.pagegiai.lt internetinis puslapis – naujas www.visitpagegiai.lt;
- Organizuojamas institucinis bendradarbiavimas apibus sienos ir kultūriniai renginiai;
- Organizuojami renginiai, pristatantys projekto rezultatus;
- Organizuojama projekto viešinimo kampanija, pasitelkiant medijos ir spaudos priemones.

4.3. Programai vykdyti turimi ištekliai: **pilnai įrengtos patalpos** - naudojamos pagal Pagėgių savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto panaudos sutartį (aktuali redakcija 2019 m. rugsėjo 12 d.) ir Pagėgių savivaldybės materialiojo turto panaudos sutartį 2016 m. sausio 11 d. Nr. A3-5; **transportas** – darbo reikmėms naudojama netarnybinė lengvoji įstaigos vadovo transporto

priemonė; pramoginis laivas „Skalva“ LT-9911, įsigytas vykdant vietos projektą, teikiant laivo nuomos paslaugas, gaunamos pajamos; **kiti ištekliai** – projekto Nr. LT-RU-1-031 įgyvendinimui skiriama ES finansinė parama; lėšos gaunamos už teikiamas atlygintinas paslaugas, skiriamos veiklos gerinimui.

4.4. Programos finansavimo šaltiniai: Pagėgių savivaldybės biudžeto lėšos 69 000,00 eurai (šešiasdešimt devyni tūkstančiai eurų). Įstaigos gaunamos lėšos už teikiamas atlygintinas mokamas paslaugas 5692,00 eurų (penki tūkstančiai šeši šimtai devyniasdešimt du eurai), ES fondų lėšos tarptautinio projekto Nr. LT-RU-1-031 „Tikslinės turizmo traukos vietovės tarp Vakarų ir Rytų Europos sukūrimas, propagavimas ir plėtra“ finansuojamo pagal 2014-2020 metų Europos kaimynystės priemonę "Lietuvos ir Rusijos Federacijos, bendradarbiavimo per sieną programa" lėšomis įgyvendinimui. Bendra viso projekto vertė – 698.867,00 EUR, iš kurių ES lėšų dalis – 628.980,30 EUR. Projekto lyderio – VšĮ „Pagėgių krašto turizmo ir verslo informacijos centras“ projekto dalis – 401.827,40 eurai, nuosavo indėlio dalis – 40.182,74 eurai (projekto įgyvendinimo pradžia 2019-08-10, pabaiga 2021-08-09).

4.5. Programos rezultatai 2021 m. (žr. 10 lentelė)

10 lentelė

03 Programos 04 uždavinio tikslo rezultato vertinimo rodikliai 2021			
Eil. Nr.	Pagrindinis vertinimo rodiklis	Rodiklio reikšmė	Pasiektas rezultatas
1.	Aptarnautų turistų ir kitų klientų skaičiaus didėjimas	5000	*3889
Kiti vertinimo rodikliai			
2.	Paruoštų ir išplatintų informacinių turistinių leidinių skaičius	10000 ¹	10 000 ¹
3.	Sukurtas naujas Pagėgių krašto turizmo ir verslo išteklius pristatantis interneto puslapis	1 ²	1 ²
4.	Pagėgių krašto turizmo ištekliai pristatyti nacionalinėse parodose skaičius	1	*0
5.	Įveiktas ir turistų reikmėms pritaikytas kultūros paveldo objektas Pagėgių savivaldybėje (Istorijos inkubatorius Vilkyskiuose, Pagėgių sav.)	1	1
6.	Įgyvendintų viešinimo kampanijų skaičius (Tauragės radijas)	2 ³	2 ³
7.	Sukurtų darbo vietų skaičius	1	1
8.	Už teikiamas atlygintinas TIC paslaugas gautos pajamos, suma eurai	4000	5692,00
9.	Įgyvendinamų projektų skaičius	1	2 ⁴

* Veiklos vertinimo rodikliai dėl COVID-19 pandemijos pasiekti dalinai, arba nebuvo vykdomos nacionaliniu lygmeniu

¹Projekto Nr. LT-RU-1-031 lėšomis išleisti leidiniai, kurie tolygiai pasidalinti tarp projekto partnerių ir elektroninis bukletas LT-RU-EN kalbomis, kurie prieinami per internetą adresu

<https://www.visitpagegiai.lt/turistinis-marsrutas-karalienes-luizes-ziedas/>

<https://www.visitpagegiai.lt/main-menu-information/>

<https://www.visitpagegiai.lt/verhnec-menu-informacia/>

²Prieiga per internetą <https://www.visitpagegiai.lt/>

³Prieiga per internetą <https://www.visitpagegiai.lt/pagrindinis-menu-ka-pamatyti/>

⁴Tarptautinis projektas Nr. LT-RU-1-031 „Tikslinės turizmo traukos vietovės tarp Vakarų ir Rytų Europos sukūrimas, propagavimas ir plėtra“, projektas Nr. PAGĖ-LEADER-1C-M-9-9-2021 „Vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų kvalifikacijos tobulinimas ir verslumo ugdymas“

4.6. Įstaigos vadovo einamųjų metų (2021 m.) veiklos užduotys (žr. 11 lentelę)

11 lentelė

Eil. Nr.	Metinės veiklos užduotys	Siektini rezultatai	Nustatyti rezultatų vertinimo rodikliai
2.1.	Įgyvendinti ir užbaigti tarptautinį projektą Nr. LT-RU-1-031 „Tikslinės turizmo traukos vietos tarp Rytų ir Vakarų Europos sukūrimas, propagavimas ir plėtra“	Įgyvendintos tarptautinio projekto veiklos: 2.1.1. Sukurtas tarptautinis turistinis maršrutas „Prūsijos karalienės Luizės žiedas“, apimantis Vakarų Lietuvą ir Kaliningrado sritį 2.1.2. Parengtas tarptautinio turistinio „Prūsijos karalienės Luizės žiedas“, maršruto penkerių metų marketingo planas, apimantis Vakarų Lietuvos ir Kaliningrado srities turizmo ir verslo subjektus 2.1.3. Vilkyškiuose įveiklintas kultūros paveldo pastatas ir jame įkurtas inovatyvus laisvalaikio ir pramogų centras „Istorijos inkubatorius“, kuris padės spręsti turizmo sezoniškumo problemą Pagėgių savivaldybėje 2.1.4. Pagerinta viešoji vandens turizmo infrastruktūra Pagėgių savivaldybėje, Bitėnų k., Lumpėnų sen., Nemuno upė 2.1.5. Inovatyvių sprendimų pritaikymas perteikiant istorinę praeitį per virtualios realybės mobilūs akinius	Pasiekti projekto rezultatai: 2.1.1. Rodiklis – sukurtas 1 tarptautinis turistinis maršrutas https://www.visitpagegiai.lt/turistinis-marsrutas-karalienes-luizes-ziedas/ 2.1.2. Rodiklis – parengtas 1 penkerių metų tarptautinio maršruto marketingo planas iki 50 psl. LT-EN-RU kalbomis. https://www.visitpagegiai.lt/turistinis-marsrutas-karalienes-luizes-ziedas/ https://www.visitpagegiai.lt/main-menu-information/ https://www.visitpagegiai.lt/verhne-menu-informacia/ 2.1.3. Rodiklis – įveiklintas ir turistų poreikiams pritaikytas 1 kultūros paveldo pastatas Pagėgių savivaldybėje (Istorijos inkubatorius) https://www.visitpagegiai.lt/pagrininis-menu-ka-pamatyti/ 2.1.4. Rodiklis - pagerinta prieiga/įrengti mobilūs laiptai prie Nemuno upės Pagėgių savivaldybėje, Bitėnų k., Lumpėnų sen., 2.1.5. Rodiklis – sukurti 2 animuoti istorinę Pagėgių savivaldybės praeitį pristatantys filmai ir integruoti į 20 vnt. virtualios realybės akinius

2.2.	Turistinės informacijos ir sklaidos kampanijų organizavimas	2.2.1. Atnaujinta elektroninė turizmo ir verslo informacijos centro interneto svetainė, siekiant Pagėgių krašto patrauklumo stiprinimo bei kokybiškas informacijos sklaidos užtikrinimo 2.2.2. Parengtas elektroninis bukletas turistams LT-EN kalbomis 2.2.3. Išleisti turistiniai žemėlapiai 2.2.4. Suorganizuota turizmo išteklių viešinimo kampanija per Tauragės kabelinę TV ir Tauragės radijas 2.2.5. Suorganizuoti Pagėgių krašto turizmo išteklius pristatantys renginiai	2.2.1. Rodiklis - atnaujinta elektroninė turizmo ir verslo informacijos centro interneto svetainė https://www.visitpagegiai.lt/ 2.2.2. Rodiklis – parengta 1 elektroninis bukletas turistams https://www.visitpagegiai.lt/turistinis-marsrutas-karalienes-luizes-ziedas/ https://www.visitpagegiai.lt/main-menu-information/ https://www.visitpagegiai.lt/verhnee-menu-informacia/ 2.2.3. Rodiklis - išleisti 10 000 vnt. turistinių žemėlapių (žemėlapių maketas skeliamas viešai https://www.visitpagegiai.lt/turistinis-marsrutas-karalienes-luizes-ziedas/) 2.2.4. Rodiklis - suorganizuotos 2 turizmo išteklių viešinimo kampanijos https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000197707/atrask-lietuva-mazoji-lietuva-pagegiu-krasto-istorija https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000201698/atrask-lietuva-nuopagegiu-iki-lekeciu-arba-atvirksciai http://www.tvk.lt/index.php?m=24&tid=5222 https://www.visitpagegiai.lt/pagrinis-menu-ka-pamatyti/ 2.2.5. Rodiklis - suorganizuoti 2 renginiai (2021-06- 21Forumas: „Atviri vasarvidžiui Mažosios Lietuvos dvarai“, 2021-07-31 konferencija/Istorijos Inkubatoriaus atidarymas Vilkyškiuose „Pagėgiai-Sovetskai: tikslinės traukos vietovės tarp Rytų ir Vakarų Europos sukūrimas, propagavimas ir plėtra“)
------	---	---	--

2.3.	Pagerinti teikiamų atlygintinų paslaugų kokybę	2.3.1. Parengti ir teikti edukacines atlygintinas programas	2.3.1. Rodiklis - parengtos ir teikiamos 3 skirtingos edukacines programos (I „Neakivaizdi kelionė į Tilžę“, 3D animacija pritaikyta plaukiant laivu „Skalva“, II „Istorija atgyja - Rambyno kalno legenda gyvai“, 3D animacija pritaikyta mobiliam naudojimui edukacijų metu, III „Raganų vardu – nuo viduramžių iki šių dienų“)
		2.3.2. Atnaujinti laivo „Skalva“ maršrutų įvairovę Nemuno upėje	2.3.2. Rodiklis –parengti 2 nauji maršrutai laivu „Skalva“ (Pagėgių savivaldybės tarybos 2021-08-12 sprendimas Nr. T-146)
		2.3.3. Peržiūrėti ir teikti Pagėgių savivaldybei patvirtinti turizmo ir verslo informacijos centro aktualias teikiamų atlygintinų paslaugų kainas/įkainius	2.3.3. Rodiklis – patvirtintos naujos teikiamų atlygintinų paslaugų kainos/įkainiai (Pagėgių savivaldybės tarybos 2021-08-12 sprendimas Nr. T-146)
		2.3.4. Užtikrinti viešųjų tualetų prieinamumą ir priežiūrą lankytiniuose vietose.	2.3.4. Rodiklis – užtikrinama mažiausiai 2 vnt. WC priežiūra ir prieinamumas (Bitėnai)

4.7. Programos veiklos **partneriai** ir jų vaidmuo: Pagėgių savivaldybės Martyno Jankaus muziejus, Rambyno regioninio parko direkcija, Pagėgių savivaldybės kultūros centras, Valstybinės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos Pagėgių rinktinė (vykdant laivybą Nemuno upe), Pagėgių krašto turizmo paslaugų teikėjai, Lietuvos evangeliškos bažnytinės muzikos sandrauga (LEBMS), Mažosios Lietuvos Jurbarko krašto kultūros centras, Tauragės krašto muziejus „Santaka“, Rotary klubas „Karalienė Luizė“. Šių įstaigų pagalba užtikrinami žmogiškieji ištekliai ir kompetentingų asmenų dalyvavimas, organizuojant programoje numatytus viešinimo kampanijas ir veiklas.

V. 2021 M. PAGRINDINIAI FINANSINIAI RODIKLIAI

5.1. Įstaigos gauti asignavimai ir jų šaltiniai 2019-2021 metais pateikiami 12 lentelėje.

12 lentelė

Įstaigos skirti/gauti asignavimai ir jų šaltiniai 2019-2021 metais

Eil. Nr.	Programa	Vykdymo metai (pateikti paskutinių trejų metų duomenis) Savivaldybės skirta suma, EUR			Programa, pagal kurią buvo gautos lėšos
		2019 m.	2020 m.	2021 m.	
1.	Turizmo paslaugų Pagėgių savivaldybėje plėtotės programa 2019	43000,00			Pagėgių savivaldybės biudžeto „Kultūros, turizmo ir sporto plėtotės programa“
2.	Turizmo paslaugų Pagėgių savivaldybėje plėtotės programa 2020		40000,00		Pagėgių savivaldybės biudžeto „Kultūros, turizmo ir sporto plėtotės programa“
3.	Turizmo paslaugų Pagėgių savivaldybėje plėtotės programa 2021			69 000,00	Pagėgių savivaldybės biudžeto „Kultūros, turizmo ir sporto plėtotės programa“

4.	Veiklos pajamos	5673,00	5844,00	5692,00	Istaigos teikiamos atlygintinos paslaugos
----	-----------------	---------	---------	---------	---

5.2. **Istaigos „Apskaitos politika“.** Istaigos finansinė atskaitomybė parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1K-372 patvirtintomis Pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo taisyklėmis, kitais teisės aktais bei tvarkomis.

5.3. Istaigos ilgalaikis materialusis turtas.

13 lentelė

2021 m. istaigos ilgalaikis materialusis turtas (kitas ilgalaikis turtas)

Pavadinimas	Likutinė vertė 2020-12-31 eurais	Finansinių metų nusidėvėjimas eurais	Likutinė vertė 2021-12-31 eurais
Kitas ilgalaikis turtas	16644	14342,38	51766,94
Baldai ir biuro įranga	1635	784,87	6726,03
Infrastruktūros ir kiti statiniai	46276	6768,86	50008,15
Nebaigta statyba	116113		0
Viso:	180668	21896,11	108501,12

(Nebaigta statyba- pagal panaudą naudojamo pastato-remontas)

5.4. Istaigos trumpalaikis turtas.

14 lentelė

2021 m. pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pavadinimas	2020-12-31 eurais	2021-12-31 eurais
Pinigai atsiskaitomojoje sąskaitoje AB Šiaulių banke (biudžeto lėšos)	0	0
Pinigai atsiskaitomojoje sąskaitoje AB Šiaulių banke (spec. lėšos)	2062	5651
Pinigai atsiskaitomojoje sąskaitoje AB Šiaulių banke (projekto lėšos)	50525	0
Iš viso:	52587	5651

5.5. Istaigos nuosavas kapitalas ir finansavimo sumos.

15 lentelė

2021 metų Istaigos veiklos rezultatas, Eur

Pavadinimas	2020-12-31	2021-12-31
Veiklos rezultatas	916	3589

5.6. Istaigos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai. Istaiga ilgalaikių įsipareigojimų neturi. Trumpalaikiai įsipareigojimai pateikti 15 lentelėje.

16 lentelė

2021 m. trumpalaikiai įsipareigojimai (skolos prekių tiekėjams, rangovams, paslaugų teikėjams), Eur

Pavadinimas	2020-12-31 eurais	2021-12-31 eurais
Skolos tiekėjams (už ryšius, elektrą, vandenį, paslaugas)	101	246
Už degalus		73
Atostoginių kaupiniai	8161	6337

Iš viso:	8262	6656
----------	------	------

5.7. Įstaigos pajamos 2021 metais.

17 lentelė

Pajamos už suteiktas paslaugas, Eur.		
Pavadinimas	2020m	2021m
Už paslaugas	5844	5692
Iš viso:	5844	5692

5.8. Įstaigos sąnaudos 2021 metais.

18 lentelė

Sąnaudos, Eur.		
Pavadinimas	2020m.	2021m.
Darbuotojų išlaikymo	68068	72084
Komunalinių paslaugų ir ryšių	1032	4056
Komandiruočių	240	560
Transporto išlaikymo	926	1729
Nusidėvėjimo	10317	21896
Kitos veiklos	12026	117418
Iš viso:	92609	217743

5.9. Įstaigos finansinė padėtis stabili. Gautos pajamos už teikiamas atlygintinas paslaugas 2021 m. siekia 2020 m. lygį. Įstaiga neturi ilgalaikių finansinių įsipareigojimų, skolų. Trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai, skolos patirti dėl ryšių, elektros, vandens tiekimo paslaugas už 2021 m. gruodžio mėn. 2021 m. pasiektas veiklos rezultatas bus panaudotas 2022 m. Įstaigos administruojamo laivo „Skalva“ eksploatavimo išlaidoms padengti (privalomasis draudimas, keleivių draudimas navigacijos sezono metu nuo nelaimingų atsitikimų, techninis variklių aptarnavimas, techninė laivo priežiūra ir kt.) ir Įstaigos veikloms, numatytoms 2022 metų Viešosios įstaigos „Pagėgių krašto turizmo ir verslo informacijos centras“ 2022 m. turizmo ir verslo plėtotos veiklos programa“ įgyvendinti.

VI. Turistų srautų analizė Pagėgių savivaldybėje ir Lietuvoje

6.1. VŠĮ „Keliauk Lietuvoje“ atliekami tyrimai 2019 - 2021 m. nustatė, jog turizmo sektoriaus potencialą slegia **statistinis šešėlis**: ne visi apgyvendinimo paslaugas teikiantys fiziniai ir juridiniai asmenys atsakingai teikia duomenis Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai (VVTAT) ir Lietuvos statistikos departamentui (LSD).

6.2. Viena opiausių problemų turizmo sektoriuje – duomenų stygius ir jų prieinamumo stoka. Investavimas į duomenų rinkimą, analizę bei atvirą dalijimąsi spartina investicijas į turizmo sektorių.

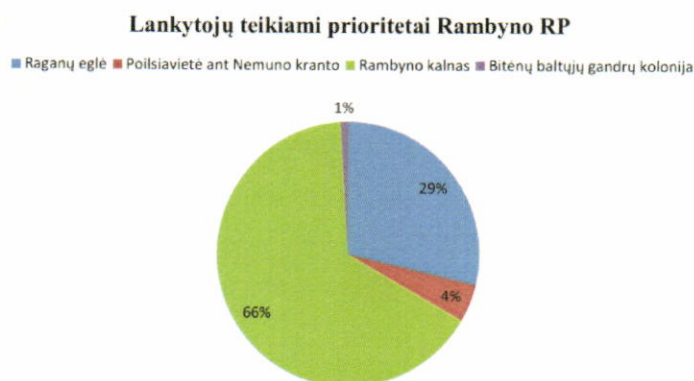
6.3. Pagėgių savivaldybėje statistinius duomenis apie atvykstantį ir išvykstantį turizmą fiksuoja ir įvairioms nacionalinėms duomenų bazėms/sistemos (pagal kompetencijų sritį) teikia – VŠĮ „Pagėgių krašto turizmo ir verslo informacijos centras“, Pagėgių savivaldybės Martyno Jankaus muziejus, Rambyno regioninio parko administracija, apgyvendinimo įstaigos.

2021 - 2020 m. turistų srautų analizė Pagėgių savivaldybėje

Istaigos pavadinimas	Užfiksuotas turistų skaičius (asmenys) 2021	Užfiksuotas turistų skaičius (asmenys) 2020
VšĮ „Pagėgių krašto turizmo ir verslo informacijos centras“	3889	3106
Pagėgių savivaldybės Martyno Jankaus muziejus	8758	9742
Rambyno regioninio parko administracija	1814	1030

Parengta pagal Rambyno regioninio parko monitoringo duomenis, 2021 m.

1 paveikslas

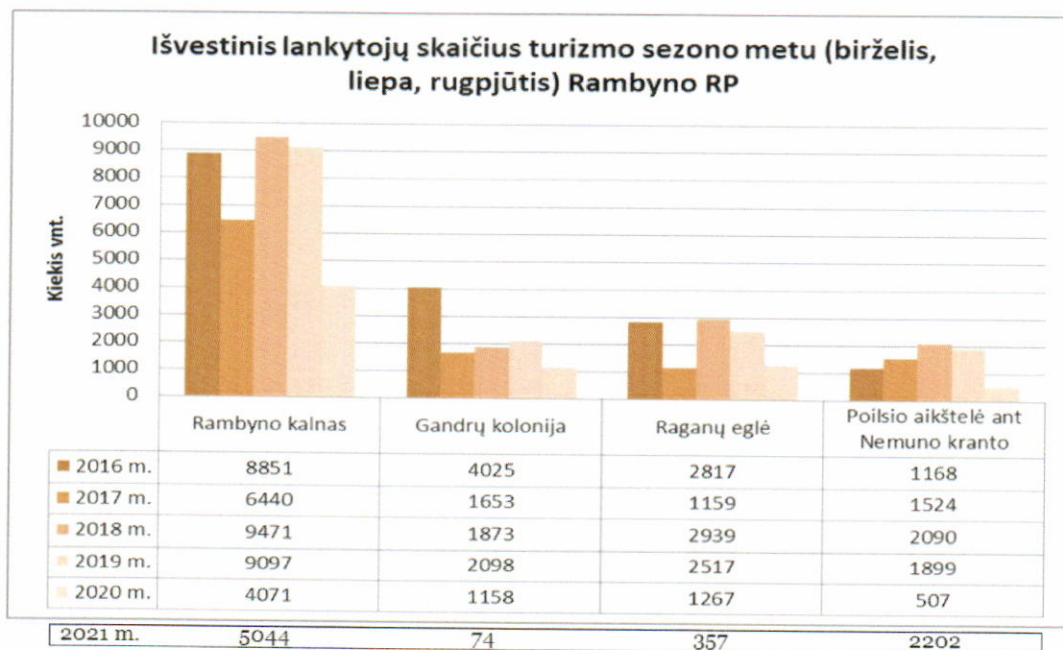

Pastaba. Parengta pagal Rambyno regioninio parko monitoringo duomenis, 2021 m. Pagėgių savivaldybės Martyno Jankaus muziejus kompleksas į RP lankytojų teikiamų prioritetų sąrašą neįtrauktas

6.4. Analizuojant Pagėgių savivaldybės turistų srautų statistinius duomenis pastebima problema, jog Pagėgių savivaldybės turizmo srautus fiksuojančiose įstaigose vyrauja skirtingi turistų apskaitos/fiksavimo metodai. Kartais dėl to nukenčia bendras savivaldybės įvaizdis, pvz. į Rambyno regioninio parko (toliau – RP) monitoringo tyrimą turistų lankomiausias RP parke esantis objektas – Pagėgių savivaldybės Martyno Jankaus muziejus ir Mažosios Lietuvos paveikslų sodas įtrauktas dalinai t.y. RP monitoringo ataskaitoje ši įstaiga minima ir apskaitoma, bet sudarant RP lankytojų teikiamų prioritetų sąrašą neįtraukta (žr. 1-2 pav.). Todėl suformuota nuomonė, jog RP lankomiausias objektas yra Rambyno kalnas.

2 paveikslas

Rambyno regioninio parko lankytojų monitoringo duomenys 2021m.

Rambyno regioninio parko direkcijos informacija, 2021

6.5. Analizuojant Pagėgių savivaldybės turistų srautų statistinius duomenis nustatyta, kad 2020-2021 m. aptarnautų/ užfiksuotų turistų skaičius Pagėgių savivaldybėje **išlieka stabilus**, išskyrus apgyvendinimo įstaigas.

6.5.1. Organizuotų turistinių grupių (kelionių organizatorių, agentūrų) aptarnavimas vyko nesklandžiai: dėl keliamų COVID-19 saugumo reikalavimų vengė/negalėjo/atsisakė organizuoti didelių turistinių grupių (nuo 25 – 45 asmenų) išvykas Lietuvoje. Dažniausiai keliaujantys asmenys buvo: 8- 20 asmenų grupės arba kelių šeimų nariai. Tačiau keliautojai buvo išlaidesni ir ieškojo kokybiškų paslaugų. VŠĮ „Pagėgių krašto turizmo ir verslo informacijos centras“ pajamos gautos už teikiamas atlygintinas paslaugas prilygo 2020 m. gautoms pajamoms.

6.6. **Turistų apgyvendinimo paslaugos** - labai svarbi turizmo sistemos dalis. Pagėgių savivaldybėje esančiuose viešbučiuose, svečių namuose, moteliuose apsistojusių asmenų skaičius 2021 m. siekė 1521 asmenis. Lyginant 2020-2021 m. Pagėgių savivaldybėje apsistojusių asmenų skaičių, apgyvendinimo paslaugomis 2021 m. naudojosi net 46 proc. mažiau keliautojų. Bendras **Tauragės apskrities konkurencingumas** apgyvendinimo srityje nacionaliniu lygmeniu pateikiamas 3 pav.

3 paveikslas

Bendras apgyvendinimo vietų skaičių Tauragės apskrityje 2021

	Vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose vnt.					
	Viešbučiai ir panašios laikinos buveinės; poilsiautojų ir kitas trumpalaikis apgyvendinimas; poilsinės transporto priemonės, priekabų aikštelės ir stovyklavietės					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lietuvos Respublika	77 024	80 766	89 813	108 488**	107 750	129 924
Sostinės regionas	19 269	20 427	23 110	27 923**	26 974	32 952
Vilniaus apskritis	19 269	20 427	23 110	27 923**	26 974	32 952
Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas	57 755	60 339	66 703	80 565**	80 776	96 972
Alytaus apskritis	9 205	9 417	9 916	12 017**	11 897	14 776
Kauno apskritis	9 305	10 135	11 313	13 136**	13 920	16 738
Klaipėdos apskritis	22 347	22 940	25 564	31 769**	32 648	37 611
Marijampolės apskritis	2 107	2 128	2 013	2 685**	2 457	3 177
Panevėžio apskritis	2 829	2 983	3 217	3 422**	3 433	4 832
Šiaulių apskritis	2 863	3 055	3 468	4 785**	3 677	5 464
Tauragės apskritis	612	736	1 042	1 111**	1 146	1 217
Telšių apskritis	2 560	2 656	2 998	3 551**	2 824	3 851
Utenos apskritis	5 927	6 289	7 172	8 089**	8 774	9 306

Oficialios statistikos duomenys 2021 m. Prieiga per internetą <https://osp.stat.gov.lt/>

6.7. Apgyvendinimo įstaigų skaičius pagal tipus Mažosios Lietuvos teritorijai priskiriamuose rajonuose pateikiamas 20 lentelėje.

20 lentelė

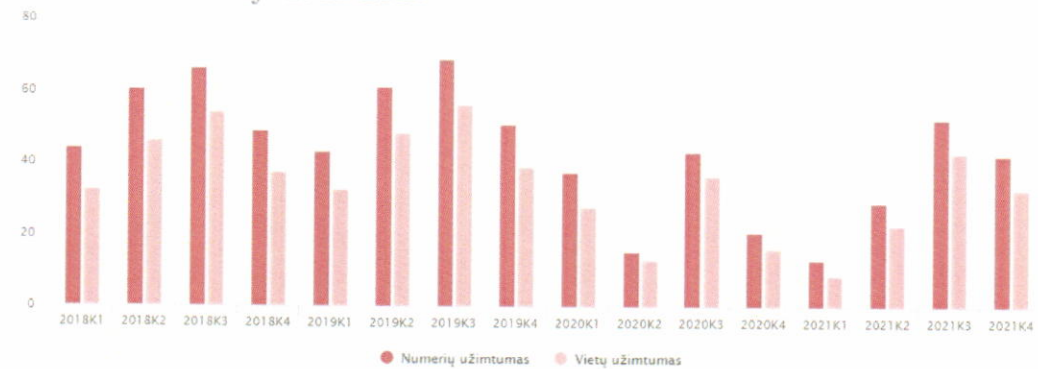
Apgyvendinimo įstaigų skaičius pagal tipus (Valstybinė vartotojų teisių tarnyba, 2021)

Rajonas	Viešbučiai	Moteliai	Svečių namai	Kempingai	Kaimo turizmo sodybos	Kiti apgyvendinimo tipai (apartamentai, nakvynė ir pusryčiai ir kt.)
Klaipėdos m.	23	1	5	1	-	55
Klaipėdos raj.	3	2	1	2	53	37
Neringos savivaldybė	10	-	5	1	-	68
Šilutės raj.	3	-	1	-	33	15
Pagėgių s.	-	-	1	-	2	2
Jurbarko raj.	2	-	-	1	9	6
Tauragės raj.	1	-	1	-	5	1

6.8. Lietuvoje apgyvendinimo įstaigų užimtumas lyginant 2020-2021 m. apgyvendinimo įstaigų statistiką augo. Statistiniai duomenys pateikiami 4 pav.

4 paveikslas

Viešbučių, svečių namų ir motelių numerių ir vietų užimtumas
Lietuvoje 2018-2021

Oficialios statistikos duomenys 2021 m. Prieiga per internetą <https://osp.stat.gov.lt/>

6.9. Trys **populiariausios vietos nakvynei**: privačių asmenų būstai, viešbučiai ir svečių/poilsio namai.

6.9.1. **Vietiniai turistai netolygiai** pasiskirsto po Lietuvos savivaldybes. 10-yje savivaldybių nakvoja 80 proc. visų vietinių turistų, o Palangoje, Vilniuje ir Druskininkuose nakvoja beveik pusė visų šalyje keliaujančių turistų. Dažniausia kryptis – Lietuvos kurortai prie jūros (62 proc.), sveikatinimosi paslaugomis garsėjantys kurortai Birštonas, Druskininkai (52 proc.) taip pat Zarasai, Anykščiai, Trakai ir t.t. (51 proc.). Turistų netolygus pasiskirstymas pastebimas ne tik pagal savivaldybes, bet ir pagal sezonus.

6.9.2. Dauguma gyventojų/vietos turistų po Lietuvą keliauja balandžio–rugsėjo mėnesiais. Pajūrio savivaldybės – Palangos miesto, Neringos, Klaipėdos rajono didžiosios dalies svečių sulaukia šiltuoju sezonu. Vilniuje ir Kaune vietinių turistų srautas krenta vasaros mėnesiais.

6.10. Keliaujantiems po tam tikrą teritoriją, svarbi yra **maitinimo paslaugų** pasiūla tiek sustojant trumpam poilsiui, tiek ir nusprendus praleisti toje teritorijoje bent vieną naktį.

21 lentelė

Maitinimo ir gėrimų teikimo veiklos įmonių vienetų skaičius 2021 m.

Rajonas	Įmonių skaičius
Klaipėdos m.	351
Klaipėdos raj.	35
Neringos savivaldybė	40
Šilutės raj.	45
Pagėgių sav.	6
Jurbarko raj.	24
Tauragės raj.	46
Iš viso:	541

(Lietuvos statistikos departamentas, 2021)

6.10.1. Pagėgių savivaldybėje siūloma apsilankyti 4 maitinimo įstaigose: restorane Pagėgiuose „Peronas“, kavinėse Mikytuose „Prie kelio“ ir Bardėnuose/Bitėnuose „Senasis Rambynas“, bare

Panemunėje „Agirija“. Maitinimo paslaugas organizuotoms turistinėms grupėms pagal išankstinį užsakymą teikia kavinė „Lavirga“ Vilkyškiuose ir kaimo turizmo sodyba „Mociškių palivarkas“ Mociškiuose.

6.11. Susipažinti su *Mažosios Lietuvos kulinariniu paveldu* ir paragauti Mažosios Lietuvos regione gaminamų tradicinių patiekalų galima dalyvaujant įvairiose siūlomose degustacijose. Atsižvelgiant į Pagėgių savivaldybės dydį, turizmo paslaugų teikėjų skaičių ir turizmo paslaugų įvairovę, Pagėgių savivaldybėje Mažosios Lietuvos kulinarinio paveldo degustacijos paslaugas teikiantys turizmo verslo atstovai yra stiprūs ir lyderiaujantys Vakarų Lietuvoje. Išsami informacija apie Mažosios Lietuvos kulinarinio paveldo programas/edukacijas Mažosios Lietuvos teritorijoje pateikiama 21 lentelėje.

21 lentelė

Gastronominių edukacijų ir degustacijų pasiūla Mažosios Lietuvos teritorijai priskiriamuose rajonuose Smalininkai – Nemirseta 2021 m.

Gastronominės edukacijos	Vieta	Trumpas aprašymas
„Smalininkų gaspadinės“	Smalininkų tautinio kulinarinio paveldo puoselėjimo bendruomenė	Smalininkų tautinio kulinarinio paveldo pristatymai, kurių metu degustuojamas kugelis, kratinys, žuvienė, pyragai, kafija, vykdomos šakočio ar čirvablynų kepimo edukacijos (gali atvykti ir į kitą pasirinktą vietą)
“Lietuvininkų valgių ypatumai”	Kaimo turizmo sodyba „Mociškių palivarkas“ Pagėgių sav.	Mažosios Lietuvos kulinarinio paveldo produktų degustacija. Lietuvininkų valgiai, jų skirtumai nuo lietuvių ir žemaičių valgių. Galimybė pasivaikinti mažlietuvišku šiuipiniu, kafija su tradiciniu kuchenu – štrudeliu. 2021 m. degustacinės programos papildytos - „Valdininko pietūs“; „Dvaro pono pietūs“; „Žvejo pietūs“; „Jėgerio sriuba“; Omamos (močiutės) skanėstai“. Informacija turistams pateikiama priimtina inovatyvia forma - elektroniniame buklete https://www.visitpagegiai.lt/kur-apsistoti-ir-pavalgyti/
Bičių produktų degustacija Mažojoje Lietuvoje	Kaimo turizmo sodyba „Mociškių palivarkas“ Pagėgių sav.	Edukacijos metu supažindinama su realiu bičių gyvenimu, bičių produktais, jų poveikiu žmogaus organizmui, skirtingų tipų aviliais nuo kelminio iki daugiaaukščio, mokoma atskirti bičių motinėles, bitę darbininkę ir traną. Degustuojamas įvairių rūšių medus, ragaujama bitučių „kramtomoji guma“. Natūralaus vaško žvakučių gamybos edukacija.
Vaistažolių magija	Vilkyškių bendruomenė	Vaistažolių rinkimas, paruošimas, arbatų degustacija. Vilkyškių kaimo bendruomenė siūlo įsigyti iš natūralių augimviečių Mažojoje Lietuvoje vietos gyventojų ypatingai kruopščiai surinktas bei sudžiovintas ekologiškas vaistažoles bei jų mišinius, kurių receptūros yra išlikusios nuo seniausių laikų, kada šis kraštas garsėjo savo žolelių arbatomis.

Kulinarinis kruizas „Žuvies kelias“	Pamario turizmo klasteris	Kruizo metu galima vaišintis Pamario krašto, Mažosios Lietuvos gastronomija: vietinių vandenų šešių rūšių rūkyta žuvimi, žuviene. „Karališkasis karpis“, kiti žuvies ir tam kraštui būdingi patiekalai. Desertai „kafija“, „šišioniškių vofeliai“, pyragai.
Žvejiško kulinarinio paveldo degustacija	J. Gižo etnografinė sodyba, Dreverna	Unikalios dreverniškių žuvienės, Mažosios Lietuvos deserto – „gliumzinio“ (varškės) pyrago, „kafijos“ (cikorijos gėrimo) ragavimas. Klaipėdos krašto vietinio vyndario „MEMEL Wine“ vyno degustacija
Edukacija „Lietuvinių kulinarinis paveldas“	Hugo Šojaus muziejus, Šilutė	Mažosios Lietuvos kulinarinis paveldas, Rytprūsių dvaro gyvenimas, „tantės“ pyrago ir „kafijos“ degustacijos
Arbatos gėrimo tradicijos Azijoje ir Europoje	Hugo Šojaus muziejus, Šilutė	Susipažinimas su kinų, japonų, turkų, rusų ir europiečių arbatos gėrimo tradicijomis ir arbatos degustavimas
Edukacinis kelias po Rusnės salą „Potvynio apsupty“	Nemuno deltos regioninio parko lankytojų centras	Susipažinimas su Mažosios Lietuvos kulinarinio paveldo patiekalu – rūkytu karšiu, išgirsti kaip jis ruošiamas, paragauti ir/ar įsigyti. Tradicinės Pamario krašto žuvienės degustavimas.
Edukacinė programa „Žuvies kelias į Ingos rūkyklėlę“	Rusnė	Šviežiai rūkytų žuvų degustacijos
„Česlovo Ramoškos vyno ūkis“ edukacinė programa	Virkytai, Šilutės r.	Pirmajame Lietuvoje šeimos vyno ūkyje, šimto metų senumo vieniemyje gaminamų vynu, pagamintų naudojant tradicines technologijas iš šiame ekologiškame ūkyje užaugintų vaisių ir uogų, degustacijos. Visiems šiame ūkyje gaminamiems vynams suteiktas tautinio paveldo statusas.
Edukacija „Anitos žuvis“	Rusnė	Žuvies rūkymo subtilybės ir degustacija. Rūkomam karšiui saloje suteiktas tautinio paveldo produkto sertifikatas, liudijantis, jog jis gaminamas laikantis senųjų šio krašto tradicijų.
Žuvienės gaminimo edukacinė programa „Žuvienės virimas“	Šyšos kaimas	Šišioniškių verdamą tradicinę žuvienę
Edukacinė programa „Sūrių kelias“	Judrėnai	
Degustacinė ekskursija „Paragauk Klaipėdos“	Klaipėda	Ekskursija su gidu po Klaipėdos senamiestį. Sūrio, silkės, „vofelių“, jūrinių gėrimo degustacijos maitinimo įstaigose
Degustacija „Memel Wine“ vyninėje	Pangesų k., Klaipėdos r.	Susipažinimas su vyno gamyba, vyninėje gaminamų vynu ir jų derinių su naminiu sūriu degustacija

6.12. VšĮ „Keliauk Lietuvoje“ 2021 m. atliko Lietuvos turizmo centrų vertinimą. Nustatyta, kad turizmo informacijos centrai pasižymi gerai išvystyta infrastruktūra ir paslaugomis; gebėjimu turistus aptarnauti keliomis užsienio kalbomis; dauguma TIC'ų turi gerai pritaikytas patalpas riboto judėsenos asmenims bei šeimoms su vaikais;

6.12.1. Papildoma TIC'ų vertė pasižymi gerai organizuotomis galimybėmis užsakyti įvairias turizmo paslaugas, ekskursijas, gidus bei nemokamų brošiūrų ar lankstinukų pasiūla apie objektą, maitinimo ir apgyvendinimo įstaigas bei kt. naudinga turistams informacija.

6.12.2. Nustatyta, kad didžiojoje dalyje objektų nenurodytos apmokėjimo galimybės/būdai, nėra bekontaktės apmokėjimo galimybės, trūksta aiškiai ir suprantamai pateikiamos informacijos apie darbo laiką ant durų, interneto svetainėse.

6.12.3. Daliai TIC'ų, siekiant turistams suteikti aukštesnio lygio paslaugas, tobulintina WC infrastruktūra paslaugos prieinamumo ir kokybės požiūriu.

6.13. Lyginant su pilotinio tyrimo rezultatais, bendri visų TIC kriterijų vertinimo vidurkiai 2021 m. pagerėjo.

VII. Lietuvos savivaldybių turistinių objektų infrastruktūros ir paslaugų išvystymo lygis

7.1. Lietuvos turizmo potencialo nacionaliniu lygmeniu nepavyksta išnaudoti dėl šių priežasčių:

- *Strateginio mąstymo trūkumas* - aiškos ilgalaikės turizmo vystymo strategijos nebuvimas daro neigiamą įtaką turizmo sektoriaus veiklų planavimui ir plėtrai.
- *Esama turizmo statistika neatitinka rinkos poreikių*. Esama sistema neleidžia matyti turistų srautų judėjimo ir operatyviai gauti duomenų apie turistų skaičių.
- *Žemas Lietuvos, kaip šalies, žinomumas* daugelyje rinkų Europoje ir pasaulyje.
- *Ribotas susisiekimas oro transportu* – trūksta tiesioginių skrydžių į Lietuvą, pigios avialinijų paslaugos nepatrauklios grupiniam turizmui.
- *Pėsčiųjų takų trūkumas*. Pasaulyje sparčiai auga keliavimas pėsčiomis. Deja, Lietuva, dėl įvairių infrastruktūros trūkumų, su šia tendencija atsilieka.
- *Reikiamų turizmo sektoriaus darbuotojų įgūdžių stoka*. Trūksta turizmo specialistų skaitmeninių įgūdžių, darbuotojų, gebančių laisvai bendrauti vokiečių, prancūzų, italų ir kitomis kalbomis.
- *Ekologinio sąmoningumo*. Užsienio kelionių organizatoriai teigia pasigendantys suvokimo apie tvarumą Lietuvos turizmo paslaugų teikėjų tarpe.

7.2. Lietuvos savivaldybių turistinių objektų infrastruktūros ir paslaugų išvystymo lygio kėlimo sprendiniai (galimi/rekomenduojami nacionaliniu lygmeniu):

- *Lietuvos turizmo raidos strategijos suformavimas*. Strategija suteiktų aiškią ir vieningą viziją, kuriomis kryptimis turėtų judėti visas Lietuvos turizmo sektorius. Strategijoje turėtų būti nurodytas prioritetingas turizmo kryptys, rinkos ir įrankiai numatytų prioritetų įgyvendinimui. Taip pat strategijoje turėtų būti įvardyti keliai, kuriais buvos sprendžiamos opiausios šandieninės sektoriaus problemos. Strategijoje privalo būti aiškūs ir lengvai

pamatuojami sėkmės indikatoriai, kurie periodiškai leistų įvertinti strategijoje iškeltų tikslų bei uždavinių įgyvendinimo progresą. Vieninga ir viešai prieinama strategija padėtų koordinuoti veiksmus tarp įvairių suinteresuotų šalių.

- *Atviri duomenys.* Vieninga nacionalinė svečių registracijos apgyvendinimo įstaigose ir statistikos rinkimo sistema; reguliariai įgyvendinami turistų patirties ir pasitenkinimo tyrimai; Lietuvos turistinių vietovių ir pagrindinių traukos objektų infrastruktūros bei paslaugų vertinimai; turizmo produktų vertinimo galimybių studijos; turizmo sektoriaus duomenų bazės plėtra.
- Siekiant stiprinti Lietuvos turizmo sektoriaus konkurencingumą, didinti lankytojų srautą turistinėse vietovėse, skatinti Lietuvos gyventojus keliauti po savo šalį bei gerinti lankytojų pasitenkinimą lankomais traukos objektais, yra svarbu vystyti turizmo infrastruktūrą, paslaugų kompleksiškumą, gerinti traukos objektų pasiekiamumą. Neišvystyta ar nekompleksiškai vystoma viešoji ir paslaugų infrastruktūra, pavyzdžiui, viešųjų tualetų stoka ar nepakankama jų priežiūra, sudėtingos privažiavimo sąlygos, infrastruktūros stoka ribotos judėsenos turistų bei šeimų su vaikais poreikiams, ar nepatogios turistams traukos objektų darbo valandos, netenkina dabartinių turistų poreikių ir daro ne tik neigiamą ekonominį poveikį, bet ir galimai kenkia Lietuvos turistiniam įvaizdžiui.

7.3. Lietuvos turizmo sektoriaus raidos 2021–2025 prognozė. Norint atsigausti po COVID–19 pandemijos sukeltos krizės ir išvengti turizmo sektoriaus stagnacijos *reikia nacionalinės turizmo strategijos suformavimo ir įgyvendinimo*. Taip pat, turi būti suformuota darbo grupė, atsakinga už proceso inicijavimą, kuravimą, progreso priežiūrą ir suinteresuotų šalių įtraukimą. Efektyvus viešasis valdymas yra būtinas siekiant sėkmingai įgyvendinti ilgalaikę turizmo sektoriaus vystymosi strategiją Lietuvoje ir išnaudoti sektoriaus potencialą.

VIII. Įstaigos projektinė veikla

- 8.1. VšĮ „Pagėgių krašto turizmo ir verslo informacijos centras“ 2021 – 08 - 09 baigė įgyvendinti 2014-2020 metų Europos kaimynystės priemonės „Lietuvos ir Rusijos Federacijos bendradarbiavimo per sieną programa“ finansuojamą tarptautinį projektą „Tikslinės turizmo traukos vietovės tarp Vakarų ir Rytų Europos sukūrimas, propagavimas ir plėtra“ .
- 8.1.1. Projekto vykdytojas – VšĮ „Pagėgių krašto turizmo ir verslo informacijos centras“. Partneris – Sovetsko miesto savivaldybės administracija. Bendra viso projekto vertė – 698.867,00 EUR, iš kurių ES lėšų dalis – 628.980,30 EUR. Projekto lyderio – VšĮ „Pagėgių krašto turizmo informacijos centras“ projekto dalis – 401.827,40 eurai, nuosavo indėlio dalis – 40.182,74 eurai. Projekto partnerio - Sovetsko miesto savivaldybės administracijos projekto,

projekto dalis – 297.039,60 eurai, nuosavo indėlio dalis – 29.703,96 eurai. Projekto trukmė 24 mėnesiai (projekto įgyvendinimo pradžia 2019-08-10; pabaiga 2021-08-09).

8.2. VšĮ „Pagėgių krašto turizmo ir verslo informacijos centras“ 2021 m. spalio – gruodžio mėn. įgyvendino vietos projektą „Vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų kvalifikacijos tobulinimas ir verslumo ugdymas“ Nr. PAGĖ-LEADER-1C-M-9-9-2021. Bendra viso projekto vertė – 11929,20 eurų.

8.2.1. Mokymų tikslas - suteikti kompetencijų ir naujų žinių Pagėgių krašto VVG teritorijoje gyvenantiems bendruomenių atstovams, privataus verslo subjektams, ūkininkams ir kitiems potencialiems vietos projektų pareiškėjams ir vykdytojams.

8.2.2. Mokymų programos apimtis ir įgyvendinimas. Praveisti 8 mokymus po 8 val., kurie bus organizuojami Pagėgių rajone, Vilkyškių mstl. Mokymų temos: „Socialinė atskirtis ir skurdas – mitas, realybė ar iššūkis? Kaip tai pakeisime“; „Socialinis ir bendruomeninis verslas – panašumai ir skirtumai“; „Socialinės inovacijos ir jų įgyvendinimas kaimo plėtros procesuose“; „Regioninių produktų kūrimas ir populiarinimas“; „Trumpų maisto grandinių organizavimas - nuo ko pradėti ir kuria linkme eiti“; „Inovacijos versle ir bendruomenėje“; „Susikurk verslą sau ir bendruomenei“ „Išmanieji kaimai“ – kaip pradėti?“.

IX. VEIKLOS TOBULINIMO PERSPEKTYVOS

9.1. COVID–19 pandemija pakeitė turistų keliavimo įpročius, todėl svarbiausiu kriterijumi renkantis kelionės tikslo vietą turistams yra sveikata, higienos sąlygos ir saugumas. Keliautojų su nakvyne Lietuvoje 2021 m. 9 proc. mažiau nei 2020 m.

9.2. Pagrindiniai aspektai, pagal kuriuos keliautojai vertina pasirenkamą kelionės vietovę: apgyvendinimo paslaugos kainos ir kokybės santykis, bendra vietos infrastruktūra, vandens telkinių infrastruktūra bei gamtos objektų pasiūla, turistinių vietų infrastruktūra, turistinių maršrutų įvairovė, gamtos objektų pasiūla, veiklų pasiūla vaikams.

9.2.1. Turistinių vietovių infrastruktūra (švara, šaligatviai, sutvarkytos žaliosios erdvės) išlieka svarbiu faktoriumi, lemiančiu turistų apsisprendimą dėl kelionių krypties pasirinkimo. Todėl svarbu ir toliau investuoti į Pagėgių savivaldybės viešosios turizmo infrastruktūros palaikymą, gerinimą bei projektinės veiklos vykdymą, kuri kurtų ir palaikytų pridėtinę vertę turizmo sektoriuje.

9.2.2. Siekiant pritraukti šeimų su vaikais segmentą bei įtraukti augančią kartą į turistinių objektų lankymą, rekomenduojama gerinti šeimų su vaikais lankymosi patirtį turistiniuose objektuose, pvz. žaidimų galimybių įrengimas, veiklų pritaikymas. Šeimų su vaikais segmento lankytojams taip pat svarbu užtikrinti atitinkamą WC infrastruktūrą, įrengiant bent atlenkiamą vystymo stalą.

9.2.3. Svarbu mažinti didelį turistinių objektų skaičių, kuriuose nėra viešųjų tualetų, taip pat atsisakyti lauko tualetų, kurie nedera šiam laikmečiui ir neatitinka šiuolaikinių higienos standartų.

9.2.4. Pagėgių savivaldybėje esantys turistiniai objektai turėtų suformuoti savo politiką lankytojų su augintiniais atžvilgiu bei aiškiu ženkliniu informuoti lankytojus apie objekte galiojančias taisykles bei tvarką.

9.2.5. Pagėgių savivaldybėje įrengti bent kelias „elektromobilių įkrovimo stoteles“ ir aiškiai pateikti informaciją turistams elektroninėje erdvėje apie elektrinio automobilio įkrovimo galimybes Pagėgių savivaldybėje.

9.3. Kelionių rekomendacijų turistai dažniausiai ieško „Google“ platformoje arba teiraujasi artimųjų, o populiariausias paieškos kanalas nakvynei užsakyti išlieka „Booking.com“. Informaciją apie tai kokiais būdais galima įsigyti laivo „Skalva“ bilietus, „Istorijos inkubatoriaus“ lankytojo bilietus, atsiskaityti už gido, ekskursijų ir kitas mokamas atlygintinas paslaugas bei kokiomis mokėjimo priemonėmis objektuose galima atsiskaityti, pateikti aiškiai ir suprantamai Įstaigos Facebook paskyroje, internetinėje svetainėje, Įstaigos patalpų matomose vietose.

9.4. Pandemijos metu išryškėjo bekontakčio atsiskaitymo poreikis. Padidinti atsiskaitymo galimybių įvairovę Įtaigoje, pasitelkiant techninius mokėjimų sprendimus. Aiškiai ir suprantamai pateikti informaciją turistams prie kasos apie atsiskaitymo galimybes ir būdus.

9.5. Daugelis Pagėgių savivaldybėje esančių turizmo objektų ir resursų orientuoti į vietinių turistų (Lietuvos gyventojai) poreikius: ramus poilsis gamtoje (55 proc.), gamtos objektų lankymas (51 proc.); lankymasis restoranuose, kavinėse, kultūros objektuose (muziejai, pilys, dvarai) – siekia 37 proc. Tai atitinka COVID–19 pandemijos metu išaugusią gamtinio ir vietinio turizmo paklausą, kurią 2022 m. reikia palaikyti ir pasiūlyti turizmo maršrutų įvairovę Pagėgių savivaldybėje ir tokiomis priemonėmis skatinti vienadienius lankytojus rinktis keliones su nakvyne.

9.5.1. Pagėgių savivaldybėje žymiai pagerintas turistinės informacijos prieinamumas vietos ir užsienio turistams: Pagėgiuose, Bitėnuose, Šereitlaukyje, Vilkyškiuose prie lankytinų objektų įrengti informaciniai standai dviem kalbomis - lietuvių ir anglų. Ir toliau Pagėgių savivaldybėje esantys turistiniai objektai turėtų investuoti į informacijos pateikimo priemones užsienio kalbomis.

9.6. Siekiant išvengti turizmo sektoriaus lėtos transformacijos Lietuvoje reikia nacionalinės turizmo strategijos suformavimo ir įgyvendinimo. Šiuo pagrindu, remiantis 2021-2030 m. Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programa, Ekonomikos ir inovacijų ministerija rengia turizmo pažangos priemonės „SPARTINTI TURIZMO SEKTORIAUS TRANSFORMACIJĄ“ aprašymą ir planuoja veiklas. Lietuvos turizmo informacijos centrų asociacijos (LTICA) pateikė savo siūlymus, laukiama tolimesnių sprendimų.

9.7. Išsami turizmo situacijos analizė Mažosios Lietuvos teritorijai priskiriamuose rajonuose pateikiama „Tarptautinio turistinio maršruto „Karalienės Luizės žiedas“ plėtros ir marketingo

plane“ (rengėjas VšĮ „Kauno kolegija“) prieiga per internetą
<https://www.visitpagegiai.lt/uploads/pdf/bukletai/lt/Karalien%C4%97s%20Luiz%C4%97s%20turistinis%20mar%C5%A1rutas%202021-2026.pdf>
